

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

”Toiminnan kehittäminenhan on AINA tärkeää”

Invalidiliiton, ”Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa!”-
kurssin vaikutusten arviointi jäsenyhdistysten toiminnassa

Saija Pellikka

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

05/ 2013

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Saija Pellikka	Sivumäärä 59
Työn nimi "Toiminnan kehittäminenhan on AINA tärkeää" Invalidiliiton " Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa!"-kurssin vaikutusten arviointi jäsenyhdistyksen toiminnassa	
Ohjaava(t) opettaja(t) Pia Lundbom	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Invalidiliitto ry, Auli Tynkkynen	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyö on tehty tilaustyönä Invalidiliitolle jäsenyhdistysten "Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa"- kurssi palautteesta. Vertaistuki koulutukset ovat Invalidiliiton elinikäisen oppimisen mallin perusta jäsenistölleen. Yhteiskunta on suuressa muutoksessa, joka vaikuttaa kaikkiin toimijoihin myös järjestöihin. Koulutuksista kerättävät palautteet ovat sekä elinikäisen oppimisen mallin mukaisia, joka on myös Kataisen hallitusohjelmassa, että mahdollistavat jäsenistön yhteistoiminnallisen koulutuksen vuorovaikutuksen ja kehittämisen. Koulutuksen kehittäminen ja esteettömyys on tulevaisuutta sekä järjestöille, että koulutusorganisaatioille.</p> <p>Tutkimuksen tarkoitus on selvittää kurssin tietojen ja taitojen siirrettävyyttä paikallisyhdistysten käyttöön. Tutkimukseen osallistui kaksi ryhmää. Toinen ryhmistä oli suorittanut kurssin vuosi sitten ja toisen ryhmän kurssin suorittamisesta oli tutkimusta tehdessä kuukausi. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää kurssia ajankohtaiseksi, lisäämään jäsenistön yhteiskunnallista ja järjestöosaamista. Invalidiliiton tavoitteissa on esteettömyys, johon kuuluu koulutus sekä sen tuoma tieto ja opiskelu.</p> <p>Opinnäytetyö on laadullinen tutkimus. Aineistonkeruu menetelminä on käytetty havainnointia sekä kyselyä. Havainnointitutkimuksen osio toteutettiin talvella 2013. Kyselytutkimus toteutettiin talvella 2013 molemmille kurseille osallistuneille ryhmille.</p> <p>Opinnäytetyön tärkeimpänä tuloksena ilmeni, että kurssin merkitys on osallistujille suuri. Hallituksenjäsenet tulivat kurssille oppimaan arviointia ja kehittämistä mielellään. Kurssin palautteessa sekä havainnoinnin avulla esiin nousi kurssin liian tiivis aikataulu tiedon määrään ja haasteellisuuteen nähden. Kyselyssä tutkimuksen tärkeimmäksi tulokseksi nousi heikko vaikuttavuus paikallisella jäsenyhdistystasolla.</p> <p>Jatkotutkimuksena voisi tutkia transferiaa eli siirtovaikutusta, jossa teorian tiedon soveltamista käytäntöön tutkittaisiin ja kehitettäisiin erilaisia mahdollisuuksia opetuksen toteuttamiseksi, uusissa oppimisympäristöissä.</p>	
Asiasanat arviointi, järjestötoiminta, kehittäminen, kolmas sektori, kurssimuotoinen opetus, vertaissuhteet	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Civic Activities and Youth Work

ABSTRACT

Author Saija Pellikka	Number of Pages 59
Title "The development is always important," FPD "Let's evaluate and develop activities of the association" of the course, a member of the association activities.	
Supervisor(s) Pia Lundbom	
Subscriber and/or Mentor The Finnish Association of People with Physical Disabilities (FPD), Auli Tynkkynen	
Abstract <p>The thesis is subscribed by the Finnish Association People with Physical Disabilities. It is based on the feedback received from the training course "Let's evaluate and develop activities of the association". Peer support trainings are the foundation of the associations' life-long learning model designed for its members. The society is undergoing great changes, which has an effect on all actors, including organizations. Feedback gathered in the training courses of the association are in line with the life-long learning model, which is also included in Mr. Katainen's Government Programme. Furthermore, the training courses also enable the cooperative learning of the members, interaction and development. The development of training and its accessibility are the future of the organizations and educational institutions.</p> <p>The study aims to explore the transferability of the knowledge and skills obtained in the training courses to the use of the local associations. Two groups participated in the study. One of the groups had taken the course one year ago and the group had completed the course a month prior to this study. The aim of the thesis is to develop the course more topical and to increase social consciousness and competencies related to the functions of organizations. One of the goals of the Finnish Association People with Physical Disabilities is accessibility, which includes training along with knowledge gained through training, and studying.</p> <p>This thesis is a qualitative study. Observation and survey have been used as data compiling methods. Observation was carried out during winter 2013. The survey was conducted in both groups which participated the courses in winter 2013.</p> <p>One of the most notable findings of the thesis is that the importance of the course was great for the participants. The board members came to the courses willingly to learn about evaluation and development. The course feedback and observation revealed the timetable of the course to be too hectic compared to the amount of knowledge and its complexity. The most important result of the survey was the low impact of the course at the local level.</p> <p>Further research could tackle transfer effects, application of theoretical knowledge in practice and development of various options for organizing the courses in new learning environments.</p>	
Keywords Subject of evaluation, organizational activities, the development of the third sector, course format, peer	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	5
2 TOIMINNAN PERUSTA	6
2.1 Kolmas sektori	6
2.2 Invalidiliitto ry	7
2.3 Invalidiliiton merkitys Suomelle	7
2.4 Invalidin ja vammaisuuden määritelmä	8
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	10
4. AINEISTON HANKINTA	11
4.1 Laadullinen tutkimus	13
4.2 Kysely tutkimus	15
4.3 Mittarit	16
4.4 Havainnointi	16
4.4.1 Lauantaipäivän ohjelma	17
4.4.2 Sunnuntaipäivän ohjelma	20
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET	21
5.1. Invalidiliiton tekemä arviointi 2012 Vierumäen kurssista	22
5.2 Invalidiliiton tekemä arviointi 2013 Edenin kurssista	25
5.3 Edenin 2013 kurssilla tehty kysely	28
5.4. Tutkimuskyselyn tulokset	33
5.4.1 Miten hallitus otti "tulijaiset" kurssista vastaan?	34
5.4.2 "Mitä "tulijaisia" kurssilta vietiin jäsenyhdistykseen ja miten?	36
5.4.3 "Tulijaisten" vaikutukset hallituksen ja yhdistyksen toimintaan	37
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	38
6.1 Suositukset	42
6.2 Oma-arvio	47
LÄHTEET	49
LIITTEET	52

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö on työelämälähtöinen tilaustyö Invalidiliitolle Humanistiselta ammattikorkeakoululta. Liiton koulutussuunnittelija Auli Tynkkynen tilasi työn ja on toiminut opinnäytetyön ohjaajana.

Invalidiliitto oli minulle ennestään tuntematon järjestö, kuten vammaisjärjestöt yleensäkin. Opinnäytetyön tekeminen ja Invalidiliiton toimintaan tutustuminen havainnoijana Edenin 2013 kurssilla sekä järjestötoiminnan suuntautumisopintojen arviointi ja kehittämistehtävien tekeminen Invalidiliitosta, tarjosivat minulle mielenkiintoisen paikan tutustua fyysisesti vammaisten ihmisten valtakunnallisen vaikuttamisen ja palvelutoiminnan monialajärjestöön.

Invalidiliitto ja Humanistisen ammattikorkeakoulu ovat tehneet yhteistyötä paikallisyhdistysten toiminnan kehittämiseksi vuodesta 2004 lähtien. Yhteistyön puitteissa on suunniteltu ja rakennettu mm. malli yhdistysten johtokuntien jäsenten peruskoulutuksesta, yhdistystoimintaa tutuksi verkkokurssi, vapaaehtoistoiminnan johtajuuskoulutus, jäsenkysely, yhdistysten markkinointi- ja varainhankintasuunnitelmat, uusia kehittämis- ja kouluttamismenetelmiä sekä vaikuttavuusarviointia.

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan, vuonna 2012 Vierumäellä ja vuonna 2013 Edenissä, ”Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa!” -kursseille osallistumisen tavoitteita, järjestettyjen kurssien toteutuksen tarkastelua ja arviointia sekä sitä kautta kurssien kehittämistarpeita. Yhtenä opinnäytetyön tutkimuksen aiheena oli kurssin vaikutusten kokemuspohjainen arviointi, miten osallistujat kokivat kursseilla saadun ja vahvistuneen tiedon ja miten taidot ovat siirtyneen käytäntöön, jäsenyhdistyksiin ja niiden hallitusten työskentelyn tueksi ja työkaluksi.

Aineisto on kerätty havainnoilla kurssia 2013 sekä kahdella eri kyselytutkimuksella paikanpäällä. Aineistoa on myös kerätty kahdella sähköisellä Webropol-kyselyllä molemmilta kursseilta, Invalidiliiton tekemä kurssi arviointi kysely ja opinnäytetyötä varten tehty kysely.

Opinnäytetyön avulla voidaan kehittää kurssin sisältöä jäsenyhdistysten tarpeita ja toiveita vastaavaksi. Toivoisin opinnäytetyöstä olevan hyötyä myös muille järjestöille, jotka kurssit-

tavat ja kouluttavat jäsenyhdistyksiään arvioinnin ja kehittämisen teemoihin. Huoli aktiivisten määrän vähenemisestä järjestöissä ja yhdistysten rooli muutos kansalaistaitojen ja kansalaistoiminnan kehittäjänä sekä kouluttajana on kaikille järjestöille yhteinen.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys rakentuu kolmannen sektorin ja invalidiliiton toiminnan perustan ja merkityksen kuvauksesta Suomalaiselle yhteiskunnalle.

Tutkimuksessa arvioin ja tarkastelen ”Arvioidaan ja kehitetään yhdistystoimintaa!” kursseja. Aineisto on kerätty havainnoimalla sekä Webropol-kyselyllä. Aineisto on kerätty vuosina 2012 ja 2013. Aineisto on analysoitu ymmärtämiseen pyrkivällä lähestymistavalla. Tutkimuksen lopussa paneudun johtopäätöksiin ja lopuksi kurssin kehittämistarpeisiin sekä suosituksiin.

2 TOIMINNAN PERUSTA

2.1 Kolmas sektori

Invalidiliitto kuuluu toimintaa määriteltäessä, kansalaistoiminnan ja kolmannen sektorin kenttään. Kolmas sektori tarkoittaa järjestäytyneitä toimijoita, kansalaisten muodostamia yhdistyksiä, osuuskuntia ja säätiöitä. Kolmannella sektorilla tarkoitetaan niitä tahoja, jotka jäävät yksityisen ja julkisen sektorin väliin. Niille tyypillistä ovat yleishyödyllisyys, eettisyys, voittoa tavoittelemattomuus, riippumattomuus, yhteisöllisyys, solidaarisuus, yksilöllinen valinnanvapaus, joustavuus ja vapaaehtoisuus. Kolmannen sektorin toimijat järjestävät toimintaa itselleen ja muille. (Harju 2003, 15–16.)

Kansalaisjärjestöt ja kansalaisyhteiskunta on muutoksen ja uudelleen määrittelyn alla niin Pohjoismaissa kuin koko Euroopassa. Muutokseen kuuluu hyvinvointivaltioiden toimintaedellytysten muutokset niiden supistaessa toimintakenttäänsä ja yhdenmukaistamalla sitä sekä siirtäessä sitä lisää kansalaisjärjestöille eli kolmannelle sektorille. Tätä kolmannen sektorin uudistamista, siihen liittyviä odotuksia, myyttejä ja tutkimustarvetta (Matthies 2007, 57–71.) tarkastelee artikkelissaan ”Toisenlainen kolmas sektori”.

Suomessa on yhteensä lähes 136 000 eri aloilla toimivaa rekisteröityä yhdistystä. Invalidiliitto luokitellaan sosiaali- ja terveysyhdistyksen luokkaan ja sen alla vammaisjärjestöihin. Valtakunnallisia sosiaali- ja terveysjärjestöjä on noin 200 ja niillä on noin 300 piiriyhdistystä ja yli 8 000 paikallisyhdistystä. Sosiaali- ja terveysjärjestöissä on mukana 29 % täysi-ikäisistä suomalaisista, vähintään muutaman kerran vuodessa eri toimintaa näistä osallistuu 20 %. Huomattava osa järjestöjen toiminnasta tapahtuu paikallisyhdistyksissä. Vapaaehtoistoiminta, ehkäisevätyö ja vaikuttamistoiminta kuuluvat sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnan ydinalueisiin. (Peltosalmi, Hakkarainen, Särkelä & Eronen 2013, 12–14.)

2.2 Invalidiliitto ry

Invalidiliitto viettää vuonna 2013 75-vuotis juhlia. Liitto on perustettu 16.1.1938 jolloin nimenä oli Suomen Siviili- ja Asevelvollisuusinvalidien Liitto. Tällöin liiton tehtävänä oli lainsäädännön kehittäminen, invalidien etujen valvominen, ammattikasvatuksen edistäminen, valitus- ja julkaisutoiminnan, invalidien hyväksi toimivien laitosten aikaansaaminen ja vaikeuksiin joutuneiden invalidien tukeminen. (Invalidiliitto 2013. Historia; Peltoniemi 2013, 100–131.) Vuonna 1971 yhdistys sai nykymuotoisen nimensä Invalidiliitto. Invalidiliitto on fyysisesti vammaisten ihmisten valtakunnallinen vaikuttamisen ja palvelutoiminnan monialajajärjestö. (Invalidiliitto 2013. Historia.)

Euroopan unionin toivoma suunta kansalaisjärjestöistä toteuttamassa hyvinvointipalveluja laajalla volyymilla, näyttää toteutuvan Invalidiliitossa. (Matthies 2007, 66.) Invalidiliitossa on järjestö- ja vaikuttamistoiminnan osasto, kuntoutusosasto ja asumispalvelu oy. (Invalidiliiton esite 2013). Invalidiliitossa on 156 paikallisyhdistystä joihin kuuluu 32 000 jäsentä. Liitto tarjoaa paikallisyhdistyksille koulutusta, neuvontaa ja pyrkii turvaamaan jäsenyhdistysten toimintaedellytykset. (Invalidiliitto 2013. Organisaatio.)

2.3 Invalidiliiton merkitys Suomelle

Invalidiliiton sääntöjen mukaan, liiton tarkoituksena on edistää yhteiskunnan muuttumista, ihmisoikeuksien, toimivan arjen ja sitä kautta, fyysisesti vammaisille, itsenäisen elämän tarjoavaksi yhteiskunnaksi. Tämä tapahtuu jäsenyhdistystoiminnan kautta, parantamalla ja

tukemalla jäsenyhdistysten yhteistoimintaa ja vaikuttamista yhteiskunnallisesti merkittävässä asioissa, sekä tuottamalla kuntoutus, koulutus ja asumispalveluja. Liitto harjoittaa vammaisuuteen liittyvää tutkimustoimintaa ja julkaisee alan kirjallisuutta. Liitto tarjoaa myös virkistystoimintaa ja osallistuu kansainväliseen ja monikulttuuriseen toimintaan. (Invalidiliitto 2013. Säännöt.)

Invalidiliitto pyrkii toiminnallaan vähentämään ja poistamaan yhteiskunnallista syrjintää, parantamalla jäsenistönsä yhdenvertaisuutta muiden kansalaisten kanssa. Invalidiliiton perusarvoja ovat ihmisarvo, luotettavuus, rohkeus ja oikeudenmukaisuus. (Invalidiliiton esite.)

Invalidiliitto on koko olemassa olonsa aikana muuttunut yhteiskunnallisten tarpeiden ja kysynnän mukaan, ollen samalla koko ajan mukana vaikuttamassa ja esiin nostamassa vammaisten oikeuksia. Invalidiliiton säännöissä todetaan liiton tarkoituksen edistää yhteiskunnan muuttumista siten, että myös fyysisesti vammaisten itsenäinen elämä mahdollistuu. (Invalidiliitto 2013. Säännöt.)

Invalidiliiton painopistealueet vuosille 2012–2014 ovat vammaisten nuorten työllistämisen edistäminen, ideasta innovaatioksi, avopalveluiden kehittäminen sekä monikulttuurisuuden näkyminen toiminnassa. Nämä painopistealueet liitto on valinnut, että voidaan reagoida yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin. (Invalidiliitto 2013. Painopistealueet.)

2.4 Invalidin ja vammaisuuden määritelmä

Vammaisuutta selitetään sosiopoliittisista järjestelyistä johtuvana ilmiönä. Vammaisuuteen liittyvät rajoitukset eivät johdu biologisista ominaisuuksista, vaan ympäristöstä joka ei ota huomioon valtaväestöstä poikkeavia ihmisiä ja heidän tarpeitaan. Yhteiskunnalliset järjestelyt ja rakenteet perustuvat sellaisille arvoille, odotuksille ja oletuksille, joita oletetaan tai toivotaan ihmisellä olevan kyetäkseen toimimaan yhteiskunnassa täysvaltaisena jäsenenä. Vammaisten huono asema on näin ollen yhteiskunnallisen syrjinnän tulos. Union of the Physically Impaired against Segregation-järjestön (UPIAS) määritelmässä vammaisuudella tarkoitetaan haittaa tai toiminnan rajoittuneisuutta, jonka yhteiskunnalliset järjestelyt aiheuttavat sulkemalla tietyt ihmiset ulos sosiaalisesta toiminnasta. Tähän sosiaaliseen lähesty-

mistapaan kuuluu myös poliittinen ulottuvuus, mikä yhteiskunnassa on vikana ja mitä siinä pitäisi muuttaa. Sosiaalinen vammaistutkimus ei keskity korjaamaan yksilöitä, vaan yhteiskuntaa joka ei ota huomioon kaikkien jäsentensä tarpeita. (Vehmas 2005, 110–115.)

YK:n vuonna 2006 hyväksymässä Yleissopimuksessa vammaisten henkilöiden oikeuksista (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) vammaisuus määritellään seuraavalla tavalla:

”Vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, jonka vuorovaikutus erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.” (YK-liitto 2013).

Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista määrittelyssä laissa (3.4.1987/380) henkilöä, jolla vamman tai sairauden johdosta on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista.

Union of the Physically Impaired against Segregation-järjestö (UPIAS) tuottama julistus vammaisuuden peruseräkkeistä erottaa fyysisen elimellisen vamman (impairment) ja vammaisuuden (disability) sosiaalisena tilanteena.

”Elimellinen vamma tarkoittaa kokonaan puuttuvaa raajaa, elintä tai ruumiintoimintoa. Vammaisuus tarkoittaa haittaa tai toiminnan rajoittuneisuutta, jonka yhteiskunnalliset järjestelyt aiheuttavat fyysisesti vammaisille ihmisille.” (Vehmas 2005, 110–111).

WHO:n määrittelyssä vammaisuudesta lähdetään samasta ajatuksesta, että vammaisuuskäsitteen sisältö määrittyy sosiaalisesti ja se ei ole yksilön ominaisuus vaan yhteiskunnan rakenteisiin liittyvä epäkohta ja se koskee kaikkia ihmisiä. (WHO 2013.)

Invalidilla tarkoitetaan henkilöä, jolla on vamman tai sairauden vuoksi alentunut työkyky. (Wikipedia 2013.)

Invalidiliiton sääntöjen 5 § mukaan varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä vammaisten henkilöiden muodostama paikallinen rekisteröity yhdistys tai valtakunnallinen diagnoosipohjainen pienvammaryhmää edustava rekisteröity yhdistys sekä henkilöjäsenistä muodostuva valtakunnallinen fyysisesti vammaisten ihmisten muodostama rekisteröity yhdistys, jotka

hyväksyvät liiton säännöt ja toimivat liiton tarkoituksena hyväksi.” (Invalidiliitto 2013. Säännöt.)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia vuoden 2012 sekä vuoden 2013 järjestettyjen ”Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa!”-kurssien toteutusta, arviointia sekä kurssien kehittämistarpeita. Tutkimuksessa tutkitut kurssit järjestettiin vuonna 2012 Lahdessa Vierumäen Urheiluopistolla ja vuonna 2013 Nokialla kylpylähotelli Edenissä. Yhtenä tilaajan mielenkiinnon kohteena kurssien arvioinnissa oli se, tulevatko kurssilaiset kurssille itse aiheen vuoksi, virkistäytymään vai sekä että. Tämän vuoksi osallistujilta kysyttiin myös sitä, mitä he odottavat kurssilta ja mitä on saanut kurssilta itselleen.

Invalidiliitto kurssittaa jäsenyhdistyksiensä jäseniä ja järjestää kursseja myös tilauksesta ei-jäsenille. Kurssien vaikutusten arviointi on tärkeää siitä näkökulmasta, että saako koulutuksiin osallistujat ja tilaajat sen, mitä ovat tilanneet tai tulleet kurssilta hakemaan ja miten kurssien sisältöjä ja teemoja voitaisiin kehittää aiempaa paremmaksi. Invalidiliitto järjestää ”Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa!”-järjestökoulutuksia jäsenyhdistyksilleen, ensisijaisesti yhdistyksen hallituksen jäsenille ja muille yhdistysaktiiveille. Invalidiliitto halusi selvittää tämän kurssin vaikutuksia jäsenyhdistysten toimintaan.

”Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa!”-kurssin tavoitteena on oppia menetelmiä ja keinoja, joiden avulla arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa sekä osallistujien on mahdollista saada muilta osallistujilta vertaistukea ja kehittämisideoita. Kurseja järjestetään yksi vuodessa, ja se kestää kaksi päivää, yhdelle kurssille otetaan 23 osallistujaa.

Invalidiliiton koulutussuunnittelija Auli Tynkkynen on ollut mukana Suomen sosiaali- ja terveys ry:n järjestölähtöisen koulutuksen laatukriteerit työskentelyssä. Työskentelyn tuotoksena on syntynyt Laatia järjestöjen koulutukseen opas, joka on yhtenä työkaluna Invalidiliiton kursseja suunniteltaessa ja arvioidessa. (Kaijanen & Virtanen 2012) Kurssit suunnitellaan Invalidiliitossa koulutussuunnittelijan ja liiton muiden järjestö- ja vaikuttamistoimintaosaston työntekijöiden kanssa. Yhdessä kokoonnutaan arvioimaan, miettimään ja suunnit-

telemaan seuraavaa kurssia. Toisinaan suunnittelussa mukana on myös jäseniä jäsenyhdistyksistä. Jäsenyhdistysten kurssi- ja koulutustoiveita kerätään ja kartoitetaan pitkin vuotta ja nämä toiveet otetaan huomioon suunnitellessa seuraavan vuoden koulutuskalenteria. Kaikkien Invalidiliiton kurssien jälkeen tehtävä Webropol-kysely, joka auttaa kurssien arvioinnissa ja kehittämisessä seuraavaa kertaa ajatellen, muutoksia tehdään tarvittaessa kurssin rakenteeseen. Myös kurssin vetäjät ja kouluttajat kokoontuvat yhteiseen kurssiarviointiin sekä saavat kirjallisen palautteen Webropol-kyselyn vastauksista. (Tynkkynen 2013.)

4 AINEISTON HANKINTA

Tässä opinnäytetyössä hyödynnetään useita erilaisia tutkimusmenetelmiä jotka ovat havainnointi, keskustelut ja kaksi eri kyselytutkimusta, paikanpäällä tehden sekä sähköistä Webropolia käyttäen. Webropol on sähköinen tiedon keruu ja hankinta ohjelmisto, jonne on helppo luoda kyselyitä ja saada vastaukset kootusti sitä kautta.

Eri tutkimus metodeja yhdistettäessä kyseessä on tutkimusmenetelmien yhteiskäyttö, triangulaatio, metodien yhdistäminen tai kiteyttäminen. Yhteiskäytön tulos riippuu näkökulmasta, katsantokannasta tai siitä miten asiaa tarkastelemme. Tässä opinnäytetyössä voidaan puhua menetelmätriangulaatiosta, koska aineistoa on kerätty usealla eri menetelmällä. Menetelmällinen triangulaatio sopii tutkimuksiin, joissa kerätään tietoa ihmisen toiminnasta ja sen vaikuttamista, tässä opinnäytetyössä ihmisten kurssille osallistumisen vaikuttamista ja toiminnasta kurssin jälkeen. Aineistotriangulaatiosta, jossa kerätään useita erilaisia aineistoja saman tutkimusongelman osalta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 233; Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Tässä opinnäytetyössä ”Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa!” on kerätty aineistoa Vierumäen 2012 kurssilaisilta kahden Webropol-kyselyn avulla ja Edenin 2013 kurssille osallistuvilta on kerätty aineistoa neljän eri kyselyn kautta ja havaintomateriaalia 2013 vuoden kurssilta. Tällä tavoin on saatu kasaan monipuolinen aineisto jossa on sekä laadullista ja määrällistä aineistoa.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää miten kursseilla saatu tieto ja taito, menee jäsenyhdistyksessä käytäntöön. Tätä päätettiin selvittää kyselyllä vuoden 2012 ja 2013 kurssilaisille. Kyselyyn pohdittiin kysymyksiä opinnäytetyöpajassa, yhdessä ohjaavan opettajan ja tilaajan kanssa.

Ohjaavan opettajan ja opinnäytetyöpajan kanssa päädyttiin seuraaviin kysymyksiin.

Taustatiedot, olivat monivalinta kysymyksinä.

1. ikä
2. sukupuoli
3. aktiivinen Invalidiliiton yhdistystoiminta vuosina (hallitus tai muu luottamustoimi)
4. oletko osallistunut aikaisemmin Invalidiliiton kursseille?

Oppiminen ja kurssin hyödynnettävyys, olivat avoimina kysymyksinä.

1. Mitä sait kurssilta itsellesi?
2. Mitä tietoja, taitoja tai aiheita veit kurssista käytännön työhön yhdistykseesi tai hallitukseen?
3. Miten toteutit sen?
4. Miksi tämä tieto, taito tai aihe oli mielestäsi merkityksellinen?
5. Miten yhdistys/hallitus otti asian vastaan? Miten yhdistyksen toimijat/hallituksen jäsenet suhtautuivat asiaan/tietoon/taitoon?
6. Muuttuiko yhdistyksen toiminta näiden toimien jälkeen? Miten?
7. Mitä tietoa, taitoa tai aihetta et vienyt käytännön työhön yhdistykseen tai hallitukseen kurssilta?
8. Miksi tämä tieto, taito tai aihe ei mennyt käytäntöön?
9. Mihin tietoon, taitoon tai aiheeseen liittyen haluaisit saada lisää koulutusta?
10. Kenelle suosittelisit kurssia?

Kyselyt päätettiin toteuttaa Webropol-kyselynä. Ne kurssilaiset, joilla ei ollut sähköpostiosoitetta, laitettiin kysely kirjallisessa muodossa postitse. Webropol-kyselylomakkeen tekoon ja Webropol ohjelman käyttöön sain apua opinnäytetyön tilaajalta, Invalidiliiton koulutussuunnittelija, Auli Tynkkyseltä. Kysely tehtiin Invalidiliiton Webropol tunnuksilla. 2012 kurssin kysely tehtiin helmikuun lopussa ja 2013 kurssin kyselyt maaliskuun lopussa. Vastausten antamisaikaa kyselyyn oli 8 päivää.

Kyselyä tehdessä jätettiin opinnäytetyn tilaajan toivomuksesta pois kysymykset; Mitä tietoa, taitoa tai aihetta et vienyt käytännön työhön yhdistykseen tai hallitukseen kurssilta? Miksi tämä tieto, taito tai aihe ei mennyt käytäntöön? Tilaaja halusi myös muuttaa kysymyksen miten hallitus otti asian vastaan ja kenelle suosittelit kurssia avoimesta kysymyksestä monivalintakysymykseksi. Kysymysten ”tieto/taito/aihe” sanat tilaaja muutti muotoon ”tulijaiset”. Lopulliset kysymykset Webropol kyselyyn näkyvät liitteenä olevasta kysely pohjasta.

Analysoin aineiston sisällön teemoittain ja pyrkien ymmärtämiseen. Teemoittamisella tarkoitetaan laadullisen aineiston pilkkomista ja ryhmittelyä erilaisten aihepiirien mukaan, järjestellen, jäsentäen ja tiivistäen aineisto niin, että mitään olennaista ei jää pois. Tämän jälkeen aineisto on ryhmitelty uudestaan käyttäen ryhmittelyn analyysiyksikkönä sanoja arviointi, kehittäminen, vertaistuki, idea, menetelmät, materiaali, yhdistys ja hallitus. Analysointi oli tulkintaa aineistosta ja analyysi alkoi jo aineiston keräämisvaiheessa. Aineistoa on ollut myös mahdollista täydentää koko arviointiprosessin ajan, palaten havainnointi materiaaliin ja kyselyiden vastauksiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 221–225; Vilka 2005, 139–142.)

4.1. Laadullinen tutkimus

Opinnäytetyössä on kerätty aineistoa käyttäen laadullisen tutkimuksen menetelmää. Laadullista aineistoa ovat havaintomateriaalit ja kyselyistä saadut avoimet vastaukset.

Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyssä tutkimuksessa tutkitaan ihmisten välisiä ja sosiaalisia suhteita ja merkityksiä. Tavoitteena on saada selville ihmisten kuvauksia koetusta toiminnasta, tässä tapauksessa käydyin kurssin vaikutuksista omaan toimintaan ja oman paikallisyhdistyksen toimintaan. Laadullisessa tutkimuksessa voidaan tutkia kokemuksiin tai käsityksiin liittyviä asioita. Käsityksen ja kokemuksen välillä ei välttämättä ole yhteyttä. Kokemus on aina subjektiivinen ja omakohtainen. Käsitykseen liittyy myös muiden ajatukset, tavat ja uskomukset ajatella. (Vilka 2005, 97–98.)

Tutkimuksessa tulee kysyä myös miksi kysymyksiä, tällöin ei voida tehdä valintoja valmiiden ajatusten pohjalta vaan siinä on silloin kaikki vaihtoehdot auki. Tutkimuksen tavoitteena ei ole tällä tavoin toteutettuna yhden vastauksen tai totuuden löytäminen. Tavoitteena on

arvoitusten ratkaiseminen. Ihmisten kertomukset ja vastaukset ovat johtolankoja ja vihjeitä, joiden avulla voidaan tehdä tulkintoja ja johtopäätöksiä eli ratkaista arvoitus. (Vilka 2005, 98; Alasuutari 1989, 30–38.)

Laadullisessa tutkimuksessa tarkastellaan merkityksiä, jotka ovat ihmisten välisiä ja sosiaalisia. Merkitykset ilmenevät toimintana, ajatuksina, päämäärien asettamisena ja rakenteina. Tavoitteena on tarkastella ihmisten omia kuvauksia koetusta, siitä mitä ihminen pitää itselleen tärkeänä ja merkityksellisenä. Laadullisessa tutkimuksessa täytyy miettiä tutkitaanko kokemuksiin vai käsityksiin liittyviä merkityksiä. Kokemus on aina omakohtainen. Käsitykset kertovat tyypillisistä tavoista ajatella yhteisössä. Tutkittavan kokemukset eivät tule täydellisesti ymmärretyksi koska tutkija tulkitsee niitä omasta kokemuksesta ja ymmärryksensä kautta. Laadullisessa tutkimuksessa tavoitteena ei ole totuuden löytäminen vaan ihmisten kokemusten ja käsitysten avulla luodaan vihjeitä ja niiden avulla tehdään tulkintoja. (Vilka 2005, 97–98.) Tässä opinnäytetyössä tutkitaan kurssilta saatujen tietojen, taitojen ja aiheiden, jatkossa käytetään sanaa ”tulijaiset”, viemistä omaan jäsenyhdistykseen ja käyttöön ottamista.

Laadullisen tutkimuksen aineiston keräämisen tavoitteena on sisällöllinen laajuus ja laatu. Tästä syystä kysymysten muotoiluun on syytä paneutua. Kysymyksissä tulisi käyttää sanoja, jotka ovat ymmärrettävissä eivätkä jätä tulkinnan varaa eivätkä sisällä valmiita arvoja. Tässä opinnäytetyön kyselyssä käytetty sana, ”tulijaiset” saattaa jättää tulkinnanvaraa vastaajalle ja tätä kautta vaikuttaa vastauksiin. (Vilka 2005, 109.)

Vaikutusten arviointia tehdessä odotetaan jonkin asian muuttuvan palvelun/kurssin seurauksena ja arviointi pyrkii selvittämään, onko näin tapahtunut. Vaikutusten todentaminen on helppoa, jos kurssin päämäärä ja tavoitteet on yksilöity. Kurssilla voi olla kuitenkin myös muita vaikutuksia, joita ei ole tultu ajatelleeksi. Vaikuttavuutta mitattaessa ja analysoitaessa kohdataan usein ongelmia käytännön ja teorian tasolla. Yksi ongelmista voi olla se että halutut muutokset ovat vähäisiä tai olemattomia. Toisaalta yksittäinen mittaus, palvelun ja tässä tapauksessa kurssin jälkeen, ei välttämättä anna viitettä siihen, onko tapahtunut muutosta parempaan suuntaan. Olisi tarvittu mittaus ennen kurssia, jossa olisi mitattu arvioinnin ja kehittämisen osaaminen yhdistyksessä tai kurssilaisen kohdalla. (Robson 2001, 85–87.)

Robsonin (2001, 109–110.) mukaan palvelulla on jokin lähtökohta, idea tai olettamus palvelun tuloksesta. Tässä tapauksessa kurssin lähtökohtana on tuoda kurssilaisille ja sitä kautta jäsenyhdistyksille tietoa ja taitoa yhdistyksen toiminnan arviointiin ja kehittämiseen. Tutkimuksen arvioinnin teoriana taas oli ajatus siitä, että menevätkö kurssin tiedot ja taidot todellisuudessa käytäntöön. Robson muistuttaa, että lähtökohdan tai ajatuksen ei tarvitse olla oikea. Voi olla myös toisia teorioita, jotka selittävät sen miksi tavoitteisiin ei päästy.

Määrällistä aineisto opinnäytetyössä on muodostunut ikään, sukupuoleen, aktiiviseen jäsenyhdistystoimintaan osallistumisen ja vastaajien määrään liittyvistä kysymyksistä. Näistä vastauksista on muodostettu keskiarvoja, ikäjakaumia ja prosenttiosuuksia, näitä on kuvattu kuvioilla asian selkeyttämiseksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 328–343.)

4.2 Kyselytutkimus

Kyselytutkimus on tapa kerätä tietoa ja tarkastella sitä sekä pohtia sen kautta yhteiskunnallisia, ihmisten toimia, mielipiteitä ja asenteita sekä motiiveja. Kyselylomake on mittausväline, jossa lomakkeen on toimittava ilman tutkimuksen tekijän apua, selittämistä tai mahdollisuutta kysyä ja tarkentaa kysyttävää aihetta. Haastattelussa tutkija esittää kysymykset suoraan vastaajalle puhelimitse tai kasvotusten. Haastattelu muistuttaa kyselylomaketta, mutta siinä haastateltavalla on haastattelija apuna, jolloin on mahdollisuus tarkentaa kysymyksiä. (Vehkalahti 2008, 11; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193–197.)

Kyselylomaketutkimuksessa kyselyyn vastaaja lukee itse kysymyksen ja vastaa siihen itse kirjallisesti. Usein kyselyn tekijä ei ota henkilökohtaista kontaktia viedessään tai hakiessaan lomakkeita. Lomakkeet postitetaan tai toimitetaan sähköisessä muodossa. Kyselylomakkeissa vastaaja jää yleensä tuntemattomaksi koska nimeä ei kysytä lomakkeessa. Haittana on se, että kyselyyn vastausprosentti voi jäädä alhaiseksi tai vastausten palauttaminen tapahtuu viiveellä. (Vilka 2005, 74–75; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193–197.) Vastauksia tuli 2012 kurssin kyselyyn 12/21 (55 %) ja kurssin 2013 kyselyyn 7/23 (30 %). Vastaus prosentti on koko joukosta 43 %.

Kyselylomakkeella voidaan kerätä tietoa myös paikanpäällä, kontrolloidusti, niin kuin kurssin 2013 aikana tehtiin. Vuoden 2012 kurssilla en ollut mukana itse, joten sieltä ei ole saa-

tavana tällaista materiaalia. Paikanpäällä tehdyt kyselyt toimii parhaiten rajatulle vastaaja joukolla ja kun tutkimusongelma ei ole laaja. Tällä metodilla vastausprosentti saadaan lähellä sataa prosenttia ja lomakkeet saa kyselyn tekijä saman tien mukaansa ja pystyy aloittamaan vastausten analysointia heti. Edenin kurssilaisille tehtiin kaksi kyselyä kurssin aikana. Näiden kyselyiden vastausten kautta pääsi selville kurssilaisten motivaatiosta ja tavoitteista kurssille sekä sai arvioinnin toteutuneesta kurssista. (Vilkka 2005, 74–75; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193–197.)

Kyselylomake on tavallisin määrällisessä tutkimuksessa käytetty tiedon keräämisen menetelmä. Voidaan käyttää myös nimitystä vakioitu kyselylomake, joka tarkoittaa sitä, että kaikilta tutkimukseen osallistuvilta kysytään samat asiat ja täsmälleen samalla tavalla. Webropol-kysely tehtiin vakioidulla kyselylomakkeella Edenin ja Vierumäen kurssilaisille. (Vilkka 2005, 73.)

4.3 Mittarit

Ihmisten odotusten, motiivien, asenteiden ja toimien vaikutusten mittaaminen ei ole helppoa eikä välttämättä mahdollista. Siihen liittyy paljon epävarmuus-tekijöitä: saadaanko tarpeeksi vastauksia, onko kysymyksiin vastattu riittävän laajasti, onko kyselyn ajankohta oikea, toimivatko kysymykset ja mittarit. Mittareilla tarkoitetaan kysymysten ja tutkimukseen liittyvien väitteiden kokoelmaa joilla mitataan muun muassa arvoja ja asenteita. (Vehkalahti 2008, 12.)

Robson (2001, 108.) nostaa esiin kirjassaan arviointikysymyksistä usein puuttuvan kysymyksen; ”Miksi palvelu saa aikaan vaikutuksen? Tai toisin ilmaistuna: kuinka palvelu toimii?” Tässä opinnäytetyössä voisi kysymyksen muotoilla esimerkiksi muotoon; kuinka kurssi toimii? Tai miksi kurssi saa aikaan jäsenyhdistyksissä arvioinnin aloittamisen?

4.4 Havainnointi

Havaintoja on kaikki aistien kautta tuleva informaatio. Kaikki tietomme perustuu havainnointiin ja niistä tehtäviin päätelmiin. Havainnoista tehtäviin päätelmiin taas vaikuttavat meidän

aikaisemmat havainnot, päätelmät ja tiedot. Tästä syystä havainnoijan on syytä kiinnittää huomiota omaan asenteeseen, arvoihin ja aikaisempaan tietoon. Havaintoja on Alasuutarin (1989, 30–31.) mukaan syytä käsitellä johtolankoina. Havainnon ja johtolangan ero on siinä, että havainto liitetään johonkin aikaisempaan tietoon ja se jalostuu jo pitemmälle, siitä tehdään suoraan päätelmiä. Tutkijan tulee myös tehdä päätös siitä onko jokainen havainto merkityksellinen johtolanka vai vain jokin tapahtuma tapahtumien ketjussa. (Alasuutari 1989, 30–31.)

Havainnoinnin merkitys kurssin 2013 arvioinnissa oli sen selvittäminen, mitä kurssilla tapahtuu ja kuinka kurssi toimi käytännössä. Robsonin (2001, 146–147.) mukaan arvioijan on tärkeää osallistua toimintaan ja pitää silmät ja korvat auki. Tämä nähdään tärkeäksi erityisesti prosessien arvioinnissa. Havainnointi tehdään avoimesti ja havainnoijan rooli tehdään selväksi kaikille. (Robson 2001, 146–147; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 217.)

Kurssin 2013 havainnoinnissa käytettiin etäisen jäsenen roolia, jolloin arvioija havainnoi ja kommunikoi kurssilaisten kanssa ymmärtääkseen heidän näkökulmaa asioihin, mutta ei ottanut osaa ryhmien/ryhmän toimintaan. Mitä enemmän havainnoija osallistuu ryhmän toimintaan, sitä enemmän hän vaikuttaa muiden toimintaan. Toisaalta osallistumalla pääsee sisälle osallistujien näkökulmaan. (Robson 2001, 146–147.)

Havainnoinnin vaikeus voi olla siinä, että se vaikuttaa yksinkertaiselta tehtävältä. Havainnoijasta tuntuu, ettei tapahdu yhtään mitään, vaikka tosiasiasa tapahtuu niin paljon, ettei havainnoija tiedä mihin keskittyä. Tämän vaikeuden huomasin havainnoidessani kurssia 2013 Edenissä. Minulle tuli infoähky, joka näkyi toisen päivän muistiinpanojen vähäisyytenä ja epäoleellisiin asioihin keskittymisenä. Havainnointia olisi saattanut helpottaa kurssimateriaalin saaminen käyttöön jo ennen kurssia tai kurssin aikana. (Robson 2001, 147–148; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 212–214.)

4.4.1 Lauantaipäivän ohjelma

Kuvaan seuraavaksi Edenin 2013 kurssi, (Liite 1.) päivän rakennetta, sisältöä ja toteutusta. Olen halunnut kuvata tämän mahdollisimman tarkasti, jotta tutkimuksen lukijalle tulee ymmärrys millaisesta kurssista on kyse ja millaisesta asiasta tutkimus on tehty.

Kurssi aloitettiin lauantaina klo 11 kouluttajien, opinnäytetyön tekijän/havainnoijan ja kurssin esittelyllä. Esittelyn jälkeen keräsin osallistujien odotukset kurssia kohtaan kirjallisena.

Kurssilaisilla oli ollut ennakkotehtävänä; ”*Kuvaile lyhyesti (ranskalaiset viivat riittävät) mitä ja miten yhdistyksesi on kehittänyt/arvioinut yhdistyksen toimintaa.*” Ennakkotehtävät oli palautettu sähköpostilla kouluttajille etukäteen ja ne purettiin kurssin aluksi. Osallistujat olivat 17 eri yhdistyksestä. Vastauksia tuli kahdeksasta eri yhdistyksestä, eli osa ei palauttanut ennakkotehtävää.

Ennakkotehtävä purettiin siten, että jokainen osallistuja asettui kuvitteelliselle janalle koulutustilassa. Janalla asetuttiin siihen kohtaan, missä arvioi yhdistyksensä kehittämisen olevan sillä hetkellä asteikolla 1–10. Osallistuja esitteli itsensä ja kertoi samalla oman yhdistyksen arviointi- ja kehittämistyöstä.

YKE; n toi esille jana-työskentelyssä viisi kurssilaista. YKE on yhdistystoiminnan kehittämishanke, vuosille 2009–2012, jossa koko yhdistyksen hallitus ja yhdistyksen aktiivit samalla kertaa arvioivat ja kehittävät yhdistyksen toimintaa. Hankkeen tavoitteena oli antaa yhdistyksille toimivia välineitä arvioida ja kehittää omaa toimintaansa. (Invalidiliitto yhdistysnetti 2013.)

Kurssin ennakkotehtävä oli Robsonin kirjassa, Käytännön arvioinnin perusteet (2001, 85-87.), esitellyn ennakkomittauksen tyyppinen mittausta. Tarkempien kysymysten muodossa kyselystä olisi saatu sellainen jolla, voitaisiin mitata kurssin vaikuttavuutta suoraan.

Tämän jälkeen lounaaseen saakka paneuduttiin teemaan ”Miksi arvioida ja kehittää?”, Mirva Kiiverin johdolla. Osiossa käytiin läpi, mitä arviointi on, mihin arviointia tarvitaan, mitä kehittäminen on ja mihin kehittämistä tarvitaan. Lähdemateriaalina oli Colin Robsonin (2001) kirja, Käytännön arvioinnin perusteet.

Lounaan jälkeen yksi osallistujista ohjasi kurssilaisille taukojumpan. Taukojumpan jälkeen teemana oli ”Arviointi osana kehittämistä”. Aihetta avattiin esimerkkien ja ryhmätyön kautta. Tässä osuudessa käytiin läpi arvioinnin koko prosessi; arvioinnin suunnittelu, arvioinnin kohde/tarkoitus/tavoite, arviointikysymykset, arvioinnin toteutus käytännössä, arvioinnin

kriteerit, mittarit tai tekijät, arvioinnin dokumentointi, tulosten analysointi, raportointi ja kehittäminen. Teoriaosuus saattoi olla liian haastava, itselleni havainnoijana tuli mieleen opinnäytetyöhön liittyvät luennot arvioinnista ja kehittämisestä. Aikaa tähän osioon käytettiin puolitoista tuntia. Toinen kouluttajista mietti myös ääneen, kysyen minulta onko teoriaosuus liian haastava kurssilaisille.

Kahvitaun jälkeen teemana oli ”Miten me olemme sen tehneet?”. Aiheesta oli kertomassa Eläkeliiton Porin yhdistyksen vertaiskehittäjä Arja-Kaarina Kunttu, Helsingin Invalidi Yhdistys ry:n projektikoordinaattori Tommi Huhtaniemi ja Vammalan invalidit ry:n puheenjohtaja Terttu Karppanen.

Arja-Kaarina Kuntun luento alkoi tarinalla setelistä, verraten sitä ihmiseen, miten jokainen on arvokas, vaikka olisi maahan poljettu ja rypistetty. Arja-Kaarina Kunttu totesi kurssilaisille, te olette arvokkaita tuollaisena kuin olette. Havainnoitsijana minulle syntyi vaikutelman siitä, että, tarina ei kohdannut kurssilaisia, kurssilaiset vilkuilivat toisiaan ja yksi kommentoi-kin palautteessaan tarinaa. Tarina ei liittynyt vertaiskehittämisen teemaan. Asiaa pohdittiin yhdessä kouluttajien kanssa arvioitaessa lauantai-päivää. Totesimme yhdessä kouluttajien kanssa, että tarinaa ei olisi tarvittu: ”tämä joukko ei sääliä kaipaa eikä tarvitse”.

Arja-Kaarina Kunttu esitteli SWOT-menetelmästä muokatun, voimavarapuu-metodin yhtenä arvioinnin välineenä. Hän pääsi varsinaiseen aiheeseen eli vertaiskehittämiseen, kun kouluttaja Auli Tynkkynen häntä auttoi tarkentavilla kysymyksillä. Hän kertoi, että vertaiskehittäjä kiertää kouluttamassa muissa yhdistyksissä arvioinnista. Hän totesi uskovansa, että koulutuksista on hyviä tuloksia. Itselleni heräsi kysymys, että kerääkö hän itse tai kerätäänkö arviointia näistä hänen koulutuksistaan.

Tommi Huhtaniemi kertoi ”Miesten juttu”- yhteishankkeesta. Hanke tarjoaa harrastus- ja vertaistukitoimintaa fyysisesti vammaisille miehille pääkaupunkiseudulla. Hankkeen rahoittaa RAY vuosille 2012–2014. Huhtaniemi kertoi hankkeen arvioinnista ja kehittämisestä. Huhtaniemi totesi luennossaan kurssilaisten tuskaan saada nuoria mukaan yhdistyksien toimintaan: ”Vammaiset nuoret harrastaa samoissa porukoissa kuin vammattomat nuoret. Eikö se ole hyvä asia? Eikä meidän tehtävä ole tehdä itsestämme tarpeettomia?”

Terttu Karppanen kertoi Vammalan Invalidit ry:n selviytymis- ja kehitystarinan. Kertomuksessa tuli ilmi rohkeus ja uskallus tehdä asiat uudella tavalla. Tarina sai alkunsa vallankaappauksesta yhdistyksen hallituksessa sekä sen jälkeen tehtyjen muutosten vaikutuksesta yhdistyksen toimintaan. Yhdistys on perustanut kirpputorin, jolla saadaan rahaa yhdistyksen toimintaan. Vammalan invalidit ry:stä oli kurssilla osallistujana Karppasen lisäksi toinen jäsen.

Lauantain koulutus osuus päättyi klo 17. Tämän jälkeen oli mahdollista käydä uimassa kylpylän puolella. Kurssilaisista kylpylä mahdollisuutta käytti yksi kurssilainen. Kaikki kurssilaiset eivät yöpyneet hotellissa, hotelli ei kuulunut kurssin hintaan, jos asui lähellä ja osa halusi mennä kotiin, vaikka olisivat saaneet yöpyä.

Yhteinen päivällinen oli klo 20 hotellin ravintolassa. Kurssilaiset istuivat pienissä pöytäryhmissä vapaavalintaisilla paikoilla. Yhteisöllisyyttä tai yhteistoiminnallista yhdessä tekemistä ei ollut illan ohjelmassa. Ei myöskään sovittu tai puhuttu yhteisesti siitä, että onko jotain yhteistä suunnitelmaa loppu-illalle. Osa kurssilaisista löytyi päivällisen jälkeen hotellin karaoke-baarista.

4.4.2 Sunnuntaipäivän ohjelma

Sunnuntaipäivä alkoi aamiaisen jälkeen klo 9, kurssilaiset jaettiin arpomalla uusiin ryhmiin. Minun ohjauksessa tehtiin ensimmäisenä ryhmissä orientoitumisena työskentelyyn lööppitekstejä lauantapäivän teemoista. Tässä kurssilaisten lööppitekstejä:

- ”Vallankumous Vammalassa”
- ”Eläkeliitto petti meidät”
- ”Miesten juttu jyräsi naiset Edenissä”
- ”Vammaiset valtasivat Edenin”
- ”Vammaisjärjestöjen alasajo”
- ”Helppoa rahaa!”
- ”Ei naisille”
- ”Invikset jyrää”

Sunnuntain teemana oli ”Vertaiskehittämisen paja”. Työkaluna käytettiin SWOT-arviointia esimerkin kautta. Esimerkkinä toimivat Tampereen seudun invalidit ry. Tapausta esitteli

yhdistyksen puheenjohtaja Tuomo Kaarakainen. Tämän jälkeen ryhmät paneutuivat esimerkkiin SWOT:in avulla. Tehtävät purettiin ja annettiin vinkkejä ja ideoita Tampereen Invalidit ry; lle. Työskentelytapa koettiin mielekkäänä ja uusia näkökulmia, ideoita ja ajatuksia syntyi.

Lounaan jälkeen kehittämisen teemaan palattiin ryhmäimprovisaatio-tehtävän avulla. Ensin ryhmäläisten tuli tyrmätä muiden esittämiä ideoita. Seuraavassa vaiheessa lisättiin mukaan innostuminen ja innostuksen ilmaisu toisen esittämästä ideasta.

Päivän viimeisenä teemana oli ”Työkalupakkiin täydennystä”. Teemassa käytiin läpi muutoksen aiheuttamia vaikutuksia sekä erilaisia arviointi tapoja ja malleja. Tässä osassa kurssilaiset saivat valmiita arvioinnin malleja kurssimateriaalin mukana.

Tämän jälkeen havainnoija keräsi kurssilaisilta kurssin odotusten toteutumisen arvion kirjallisessa muodossa. Lopuksi havainnoija yhdessä kurssilaisten kanssa pohti kurssin arviointia ja sitä, miten kurssin yleinen arviointi haluttaisiin toteuttaa.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Esittelen tutkimustuloksia ensin Invalidiliiton ”Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa!” 2012 ja 2013 kurssien arvioinneista, tämän jälkeen Edenin kurssin aikana tehtyjen kyselyjen tulokset ja viimeisenä tätä opinnäytetyötä varten tekemäni Webropol-kyselyn tulokset. Esitän asioita kuvioina sekä haastattelulainauksina tuomaan luotettavuutta ja rikastuttamaan kuvausta. En käytä suorissa lainauksissa minkäänlaisia tunnistetietoja ja olen jättänyt suorista lainauksista tunnistettavat tiedot pois jos niitä on esiintynyt.

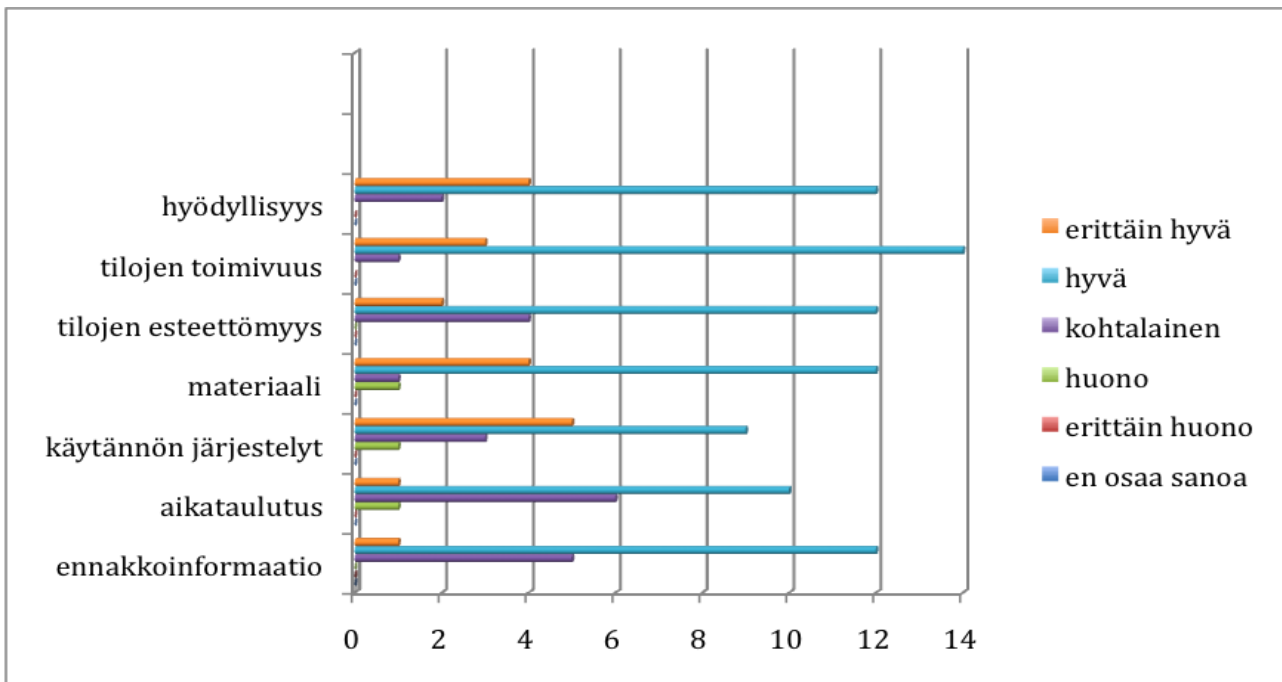
Invalidiliitto tekee jokaisen kurssiensa jälkeen kyselyn kurssilaisille Webropolilla. Kysely tehdään ensimmäisellä viikolla kurssin jälkeen.

5.1. Invalidiliiton tekemä arviointi Vierumäen kurssista 2012

Kyselyyn vastasi 18, kurssille osallistui 21, jolloin vastausprosentti on 86 %.

Kyselyssä kysyttiin tietopäivän tavoitteen, toteutumisen tarkoituksena oli tarjota uusia menetelmiä yhdistyksen arviointiin ja kehittämiseen, saavuttamista monivalintakysymyksellä. Vastaaajia oli 17, joista kolme vastasi tavoitteen täyttyneen erittäin hyvin ja 12 vastasi täyttyneen hyvin.

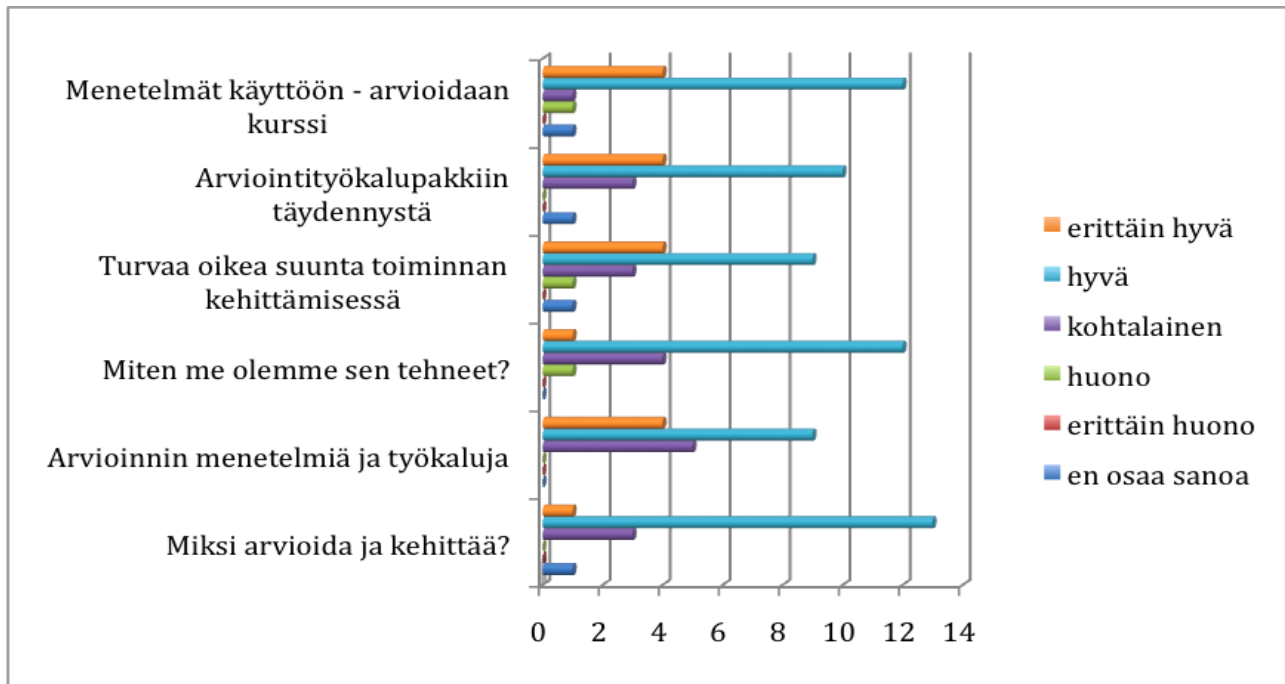
Monivalintakysymyksillä kysyttiin mielipidettä kurssin eri osa-alueista. (ks. KUVIO 1.) Näistä vastauksista saadut keskiarvot ovat suluissa, paras arvo on 5. Ennakkoinformaatio (3,78), aikataulutus (3,61), käytännön järjestelyt (4), materiaali (4,06), tilojen esteettömyys (3,89), tilojen toimivuus (4,11), mielenkiintoisuus (4,11), hyödyllisyys (4,11) ja kokonaisarvosana (4). Kurssilaisista suurin osa koki kurssin hyvänä tai erittäin hyvänä aiheen mielenkiintoisuuden ja hyödyllisyyden osalta. Aikataulusta, käytännön järjestelyistä ja materiaalista tuli huono arvio yksi jokaista kohden.

KUVIO 1. Vierumäen kurssin eri osa-alueiden arviointi (Alalaidassa vastaajien määrä lukuina.)

Monivalintakysymyksillä pyydettiin arvioimaan päivien eri osien toteutusta. (ks. KUVIO 2.) Näistä vastauksista saadut keskiarvot ovat suluissa. Paras arvo on 5. Miksi arvioida ja

kehittää? (3,88), Arvioinnin menetelmiä ja työkaluja (3,94), Miten me olemme sen tehneet? (3,72), Turvaa oikea suunta toiminnan kehittämisessä (3,94), Arviointityökalupakkiin täydennystä (4,06) ja Menetelmät käyttöön - arvioidaan kurssi (4,18). Kurssilaisista suurin osa koki eri osien toteutuksen hyväksi tai erittäin hyväksi. Kohtalaisten vastausten määrä oli 20 % luokkaa vastauksista. Yksi vastaajista oli kokenut huonona ”Miten me olemme sen tehneet” ja ”Turvaa oikea suunta toiminnan kehittämisessä”.

KUVIO 2. Vierumäen kurssin eri osioiden toteutuksen arviointi (Alalaidassa vastaajien määrä lukuina.)

Kurssilaisten mielestä parasta oli yhden mielestä uudet tuttavuudet. Vertaistuen merkitystä ei tullut suoraan esiin yhdessäkään vastauksessa, mutta kahdeksan muun vastaajan kommentit on tulkittavissa ja liitettävissä vertaistukeen ja sen merkitykseen kurssin annissa. Mm. sanonnat ”uusia tuttavuuksia”, ”pöytä keskustelut”, ”tutustuminen” olen tulkinnut vertaistueksi.

”Avoimet pöytä keskustelut eri yhdistyksien toimijoiden kanssa.”

”Tutustuminen muiden yhdistysten ihmisiin ja toimintatapoihin”

”Taas tuli uusia mukavia tuttavuuksia.”

Kurssin hyvän hengen ja kannustavan ilmapiirin kurssin parhaana antina nostavat esiin kuusi vastaajista. Vastauksissa käytetään termejä ”hyvä henki”, ”porukka oli hyvä”, ”kannustava ilmapiiri”.

Kurssi materiaalia piti hyvänä ja laadukkaana kaksi vastaajista. Kurssin menetelmistä ryhmätyöskentelyn, arvioinnin merkityksen ja erilaiset arviointi-menetelmät mm. vertaisarvioinnin ja Suunta-työkalun toi esiin kuusi vastaajaa.

”Arvioinnin merkityksen oivaltaminen sekä se että on niin paljon eri tapoja arviointi suorittaa.”

”Vertaisarviointi olisi myös mielenkiintoista toteuttaa tulevaisuudessa.”

Toiveita ja kehittämideoita kohdan neljässä vastauksessa toivottiin ryhmätöitä ja käytännön harjoituksia lisää ja teoriaa vähemmän.

”Ehkä sitä paperin määrää voisi vielä karsia ja vuorovaikutteisuutta lisätä.”

”Enemmän vuorovaikutteisuutta ja vähemmän Power Point esityksiä.”

Liian tiivistä aikataulusta antoi palautetta yksi kurssilainen ja yksi toivoi lisää aikaa kurssille ja asioiden tarkempaa käsittelyä.

”Joo olis voinut ryhmätyöskentelylle aikaa olla hiukkasen enemmän, jatkossa olisko vähän vähemmän asiaa ja käsiteltäis tarkemmin, tai laitettais aikaa lisää.”

Kurssimateriaalin saamista etukäteen sähköisessä muodossa ja näkövammaisten huomiointiin ottamista toivoi yksi kurssilaisista.

”Materiaalit esteettömiksi etukäteen liitteenä koneelle, jotta voi ottaa koneen mukaan! On muitakin vammoja kuin liikuntavamma. Näkövammaisuus on kuin suuri kummajainen aina i liiton tapahtumissa. Panostakaa, opetelkaa ohjaamaan, neuvomaan myös muita kuin liikuntavammaisia!”

Kehittämistoiveena esitettiin ”yhdistysten yhteistyön kehittäminen” ja ”vapaaehtoistoimintaan lisäpotkua”. ”Mitä muuta haluat sanoa”-osassa kurssilaiset antoivat positiivista palautetta kurssista ja käytännön järjestelyistä.

”Kiitos kurssin vetäjille, osasitte tosi hyvin hoitaa asiat ja antaa positiivista palautetta kotiin/yhdistykseen vietäväksi. Kun on muualta päin aina uusia henkilöitä mukana, niin aina saa uutta tietoa verrata omaa toimintaa toisten kanssa. Hyvää kevään jatkoa!”

”Hyvät vetäjät, puhujat & yhteishenki!”

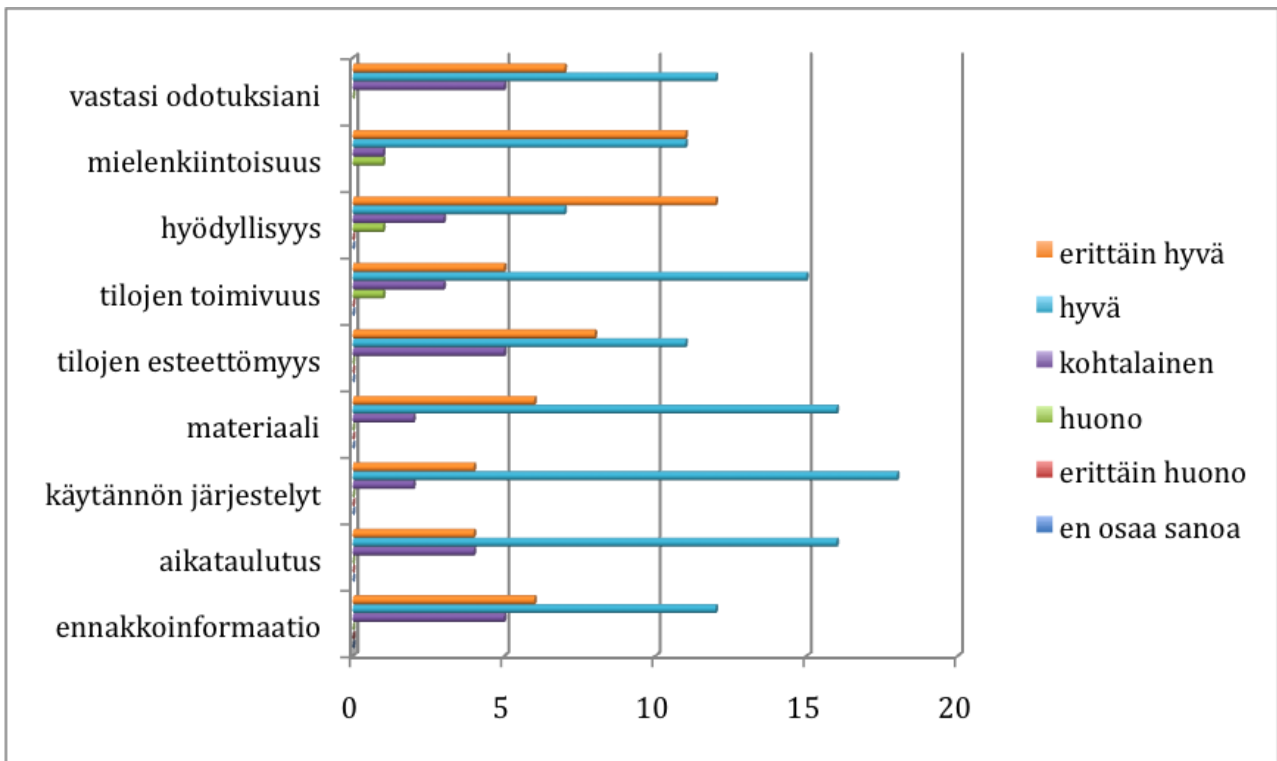
”Lauantaina liikaa kalvosulkeisia, enemmän olisi voinut olla vuorovaikutteista, keskustelua.”

5.2 Invalidiliiton tekemä arviointi Edenin kurssista 2013

Jälkikäteen Edenin 2013 kurssista vastauksia tuli 24 kpl, kun kurssille osallistui 23. Tämä johtuu siitä, että yksi kurssilaisista on vastannut kyselyyn kaksi kertaa. Yhden kurssilaisen kahteen kertaan vastaaminen ei vaikuta tuloksiin merkittävästi, koska virhemarginaali 4 %.

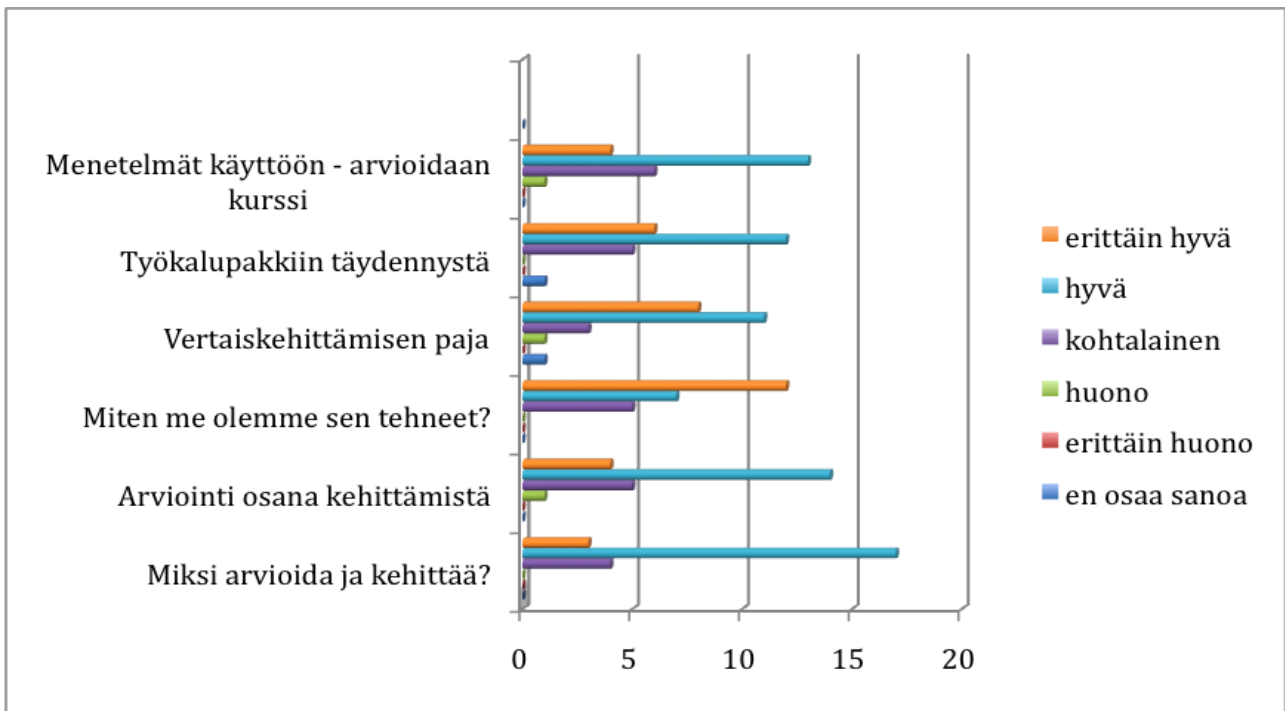
Kyselyssä kysytään kurssin tavoitteen, joka oli oppia menetelmä ja keinoja, jotka auttavat arvioimaan ja kehittämään yhdistyksesi toimintaa sekä saada kehittämisideoita muilta osallistujilta, saavuttamista monivalinta-kysymyksellä. 15 vastauksesta kymmenen vastasi tavoitteen täyttyneen hyvin ja kaksi erittäin hyvin.

Monivalintakysymyksillä kysyttiin mielipidettä kurssin eri osa-alueista, näistä vastauksista keskiarvo suluissa, paras luku on 5. Kurssin kokonaisosa-alueiden arviointi (ks. KUVIO 3.) Ennakkoinformaatio (4,04), aikataulut (4), käytännön järjestelyt (4,08), materiaali (4,17), tilojen esteettömyys (4,13), tilojen toimivuus (4), vastasi odotuksiani (4,08), mielenkiintoisuus (4,33), hyödyllisyys (4,3) ja kokonaisarvosana (4,21). Kurssilaisista suurin osa piti kurssia mielenkiintoisena ja hyödyllisenä. Huonona piti kumpaakin osiota yksi vastaaja.

KUVIO 3. Edenin kurssin eri osa-alueiden arviointi (Alalaidassa vastaajien määrä lukuina.)

Monivalintakysymyksillä pyydettiin arvioimaan päivien eri osien toteutusta. (ks. KUVIO 4.) Näistä osioista keskiarvo suluissa, paras luku on 5. Arvioitavat osat olivat; Miksi arvioida ja kehittää? (3,96), Arviointi osana kehittämistä (3,88), Miten me olemme sen tehneet? (4,29), Vertaiskehittämisen paja (4,13), Työkalupakkiin täydennystä (4,04) ja Menetelmät käyttöön - arvioidaan kurssi (3,83). Suurin osa vastaajista piti päivän eri osien toteutusta hyvänä tai erittäin hyvänä. 12 piti erittäin hyvänä osuutta ”miten me olemme sen tehneet”. Huonona pidettiin ”arviointi osana kehittämistä” ja ”menetelmät käyttöön” osia yhden vastaajan osalta.

KUVIO 4. Edenin kurssin eri osioiden toteutuksen arviointi (Alalaidassa vastaajien määrä lukuina.)

Kurssilaisten mielestä parasta kurssissa oli innostus, jonka nostaa esiin vastaajista seitsemän. Vastauksissa puhutaan ”innostavasta ilmapiiristä”, ”innostuneet ja hyvät kouluttajat”, ”porukka erittäin innostunut ja mukava”, ”innostava porukka”, ”innostunut porukka antoi potkua henkilökohtaiseen toimintaan”. Vertaistuen merkitys tulee esiin kymmenessä vastuksessa.

”Vertaistuki ja kun sai nähdä muita ja jakaa ajatuksia/mielipiteitä.”

”Vertaistuki ja miten toiset ovat tehneet asiat miten meidän pitäisi nyt osata tehdä”

Tulkitsen innostuksen ilmausten liittyvän myös suurelta osin vertaistuen merkitykseen kurssin annissa.

”Porukka erittäin innostunut ja mukava.”

Kurssin materiaalin parhaana antina kurssista toi esille neljä vastaajaa. Kurssi menetelmistä nostettiin esiin vertaiskehittämisen työpaja, SWOT–analyysi, ryhmätyöt, muiden kertomukset omasta arviointi- ja kehittämistoiminnasta sekä luennot.

Kahdeksalta vastaajalta tuli toive kurssin aikataulun väljentämisestä. Vertaistyöskentelyn lisäämistä toivottiin siten, että olisi aloitettu kurssi jo perjantai-iltana, olisi ollut enemmän aikaa tutustua toisiin ja kuulla toisten yhdistysten tarinoita siitä ”miten me se tehtiin”. Myös toive päästä välillä lepäämään tai uimaan tuotiin esille. Muutamassa vastauksessa arvioitiin kurssin olleen rankka ja asiaa tulleen paljon lyhyessä ajassa. Kurssilaiset muistuttivat, että he ovat fyysisesti vammaisia ja eivät jaksaa välttämättä istua koko päivää vaan tarvitsevat välillä mahdollisuuden lepoon.

Toiveina esitettiin Invalidiliitolle jälkikäteis-seurannan toteuttaminen kurssilaisille sekä samalle porukalle järjestettävä seuranta/jatko kurssi. Uusina kurssi-ideoina tuli esiin hallinnon, taloushallinnon ja varainkeruun sekä ihmis-suhteita käsittelevien kurssin järjestäminen.

Yhdeltä kurssilaiselta tuli palautetta Eläkeliiton vertaiskehittäjä Kuntun luennosta.

”Eläkeläisliiton henkilön vierailu oli aivan turha se ei antanut mitään, eikä hänen viestinsä oikein osunut ja uponnut kuten sanotaan. Lisäksi sanat: Vaikka olettekin vammaisia niin te jokainen olette arvokkaita ihmisenä?????????”

Annettiin myös palautetta kurssipaikan sijainnista, kulkuyhteyksistä, hotellin sängyistä ja esteettömyydestä, ravintolan ruuasta ja kiitettiin kurssin vetäjiä ja kurssilaisia.

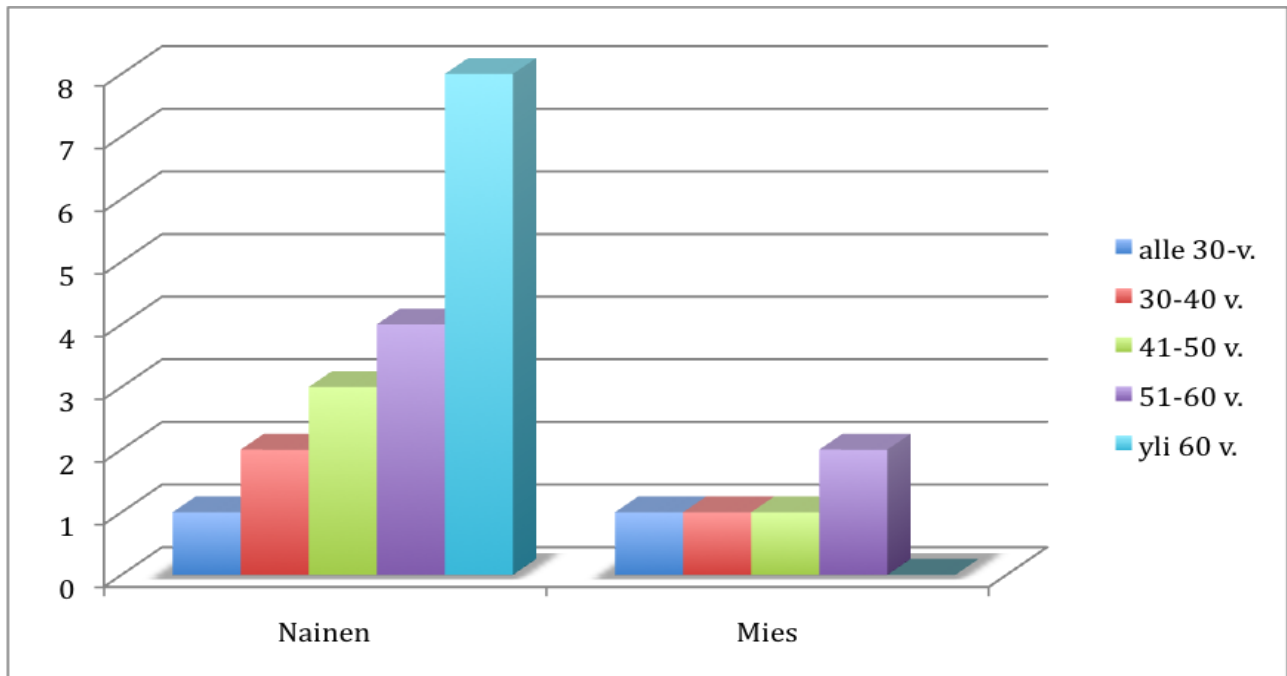
”Kiitos koulutus päivistä josta sain paljon. Kanssa ihmisiä on aina kiva tavata ja vaihtaa mielipiteitä.”

”Palasin kotiin entistä innostuneempana hoitamaan yhdistyksen puheenjohtajuutta. Kiitos!”

5.3. Edenin 2013 kurssilla tehty kysely

Kurssin alussa tein kyselyn, jossa kerättiin kurssilaisilta kurssin alussa odotuksia kurssille ja erottelutietoja viiden kysymyksen kautta jotka ovat ikä, sukupuoli, aktiivinen yhdistystoiminta vuosina, toiveet kurssilta saavasi itsellesi sekä yhdistykselle.

Kurssille osallistui 23 kurssilaista, joista naisia oli 18 ja miehiä 5. Kurssilaisten ikä-jakauma oli 24–67 vuotta. Alle 30-vuotiaita oli kaksi, 30–40-vuotiaita kolme, 41–50-vuotiaita neljä, 51–60-vuotiaita viisi ja yli 60-vuotiaita yhdeksän. (Ks. Kuvio 5.)

KUVIO 5. Kurssilaisten ikä- ja sukupuolijakauma (Vasemmassa sivussa määrää kuvaavat luvut.)

Aktiivista yhdistystoiminta kokemusta heillä oli 6 kuukaudesta - 27-vuotta.

Ennakkotehtävän kirjallisista vastauksista ilmeni, että yhdistyksissä on tehty vähän toiminnan arviointia. Yhdessä jäsenyhdistyksessä oli tehty jäsenkysely jäsenille. Kysely oli laaja, kyselyssä oli 23 kysymystä ja kyselyn analysointiin oli käytetty yhdistyksen ulkopuolista ihmistä. Toisella jäsenyhdistyksellä oli kehittämistoimintaa mm. hankkeiden muodossa, joihin oli saatu ulkopuolista rahoitusta. Yhdistys oli myös 14 muun yhdistyksen kanssa perustanut vaikuttamistoimikunnan.

Viiden kurssilaisella odotukset liittyivät mm. puheenjohtajan tehtävien hallintaan, hallitustyöskentelyyn.

”Tietoa kuinka uutena puh.johtajana voin saada tietoa ja taitoa vetää jäseniä mukaan.”

”Voimaa tuoda uudet ajatukseni hallitukselle vakuuttavasti, että uudistus on toimintakelpoinen.”

Pääsääntöisesti odotukset keskittyivät vertaistapaamiseen ja sitä kautta ideoiden saamiseen omaan yhdistystoimintaan.

”Uusia ideoita, ajatuksia, vertaiskokemuksia.”

”Kuulla miten toisissa yhdistyksissä toimitaan.”

Yhdenkään kurssilaisen odotuksissa ei ollut mitään, mikä olisi viitannut siihen, että tullaan viettämään kylpylä-viikonloppua. Kaikki olivat tulossa työskentelemään ja oppimaan uutta kurssilta. Minulla sekä Invalidiliiton kouluttajilla oli yhtenä ajatuksena, että kurssipaikkana kylpylä saattaa houkutella ihmisiä yhdistämään huvia ja hyödyn.

Kurssilaisten odotukset keskittyivät yhdistyksen kehittämiseen ja ideoiden saamiseen unohtamatta vertaistukea.

”Ideoita, vertaistukea ja neuvoja.”

”Miten voisin kehittää yhdistystä vielä paremmaksi ja aktiivisemmaksi. Miten saada nuoria ja nuoria aikuisia mukaan yhdistys, järjestö sekä vapaaehtoistyöhön.”

Arviointiin liittyi odotuksia kahdella osallistujalla.

”Uusia työkaluja arvioida yhdistyksen toimintaa, puntaroida hyviä käytäntöjä ja kehittää uusia, toimivampia rinnalle.”

Yhden osallistujan odotukset olivat yhteiskunnallisella tasolla.

”Uusia toimintamuotoja, ideoita, vinkkejä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.”

Kurssin yhtenä aiheena oli arviointi. Tämän vuoksi kurssin lopussa mietittiin miten tämä kurssi voitaisiin yhdessä arvioida. Päädyttiin keskustelun jälkeen siihen, että kurssilaisilta pyydettiin yhden sanan palautteet positiivisista ja kehitettävistä asioista erivärisille lapuille.

Kehitettävissä asioissa oli koulutuspaikkaan, ruokaan, taukoihin, hotellin palveluihin liittyviä kehitysehdotuksia viisi kappaletta. Kolmessa kehittämiseen liittyvässä lapussa oli todettu kurssilla tulleen paljon asiaa. Yhdessä palautteessa toivottiin yhteistä tilaa illaksi, jossa olisi voinut omalla porukalla keskustella ja vaihtaa ajatuksia. Toiveena oli lisää pari- ja ryhmätöitä ja sekä teorian ja ajatusten siirtoa käytäntöön, kumpikin kehittämisidea yhden osallistujan toiveena. Useammalta kurssilaiselta tuli esitys, että noin puolen vuoden päästä tulisi kysely kurssin osallistujille siitä, mikä meni käytäntöön kurssista tai mikä ei. Kehitettävissä lapuissa oli myös ”osallistava ilmapiiri”, ”intoa ihmissuhteisiin” ja ”nuori ja ujo otettiin huomioon” -laput.

Positiivista kurssissa kahdeksassa lapussa käytettiin sanoja innostava, innokas, innostunut. Kurssia luonnehdittiin myös antoisaksi ja mielenkiintoiseksi. Viisi osallistujaa mainitsi vertaistuen ja muiden yhdistysten jäsenten tapaamisen kurssin positiivisena antina. Kurssin luennot ja materiaalin toi positiivisena asiana esiin kuusi kurssilaista.

Kurssin lopussa kurssilaisilta kerättiin erottelutietoja ja arviointia kurssista viiden kysymyksen kautta jotka olivat ikä, sukupuoli, Mitä sait kurssilta itsellesi?, Mitä aiot viedä kurssista yhdistykseesi?, Miten toteutat sen?

Kaksitoista osallistujaa arvioi saaneensa ideoita ja tietoa siitä, miten arvioida yhdistyksen toimintaa.

”Paljon tieto, vinkkejä ja ideoita miten toimia yhdistyksessä, mitä vaatia.”

Seitsemän kurssilaista oli saanut erilaisia menetelmiä arviointiin kurssilta.

”Ideoita, arviointi lomake malleja yms.”

”Arviointi vinkkejä kuinka toteuttaa arviointi.”

Vertaistukea kurssi viikonlopun aikana oli tuntenut saaneensa viisi kurssilaista.

”Arviointin työkaluja, vertaistukea yhdistystoiminnan kehittämiseen”

Kysymykseen ”mitä aiot viedä kurssista yhdistykseen”, saatiin vastaukseksi erilaisten ideoiden, keinojen sekä arvioinnin, arviointi menetelmien, yhdistykseen vieminen. Vastauksista kymmenen aikoi toteuttaa näiden menetelmien ja ideoiden viemisen omaan yhdistykseen.

”Varanhankintaan tulleita ideoita. Yhdistyksen toimintaan tulleita ideoita. Toiminnan arviointia. Ruusut ja risut.”

”Käyn näitä asioita läpi hallituksen kanssa, SWOT.”

”Sponsorit jäsenkirjeiden postitukseen, nettisivut, Mirva Kiiverin kertomaan hallituksen eri toimenkuvista (ulkopuolinen vahvistaa), laadun arviointia ja jäsenkysely. Vielä paljon muutakin vietävää, mikä selkiää, kun syvennyn asiaan paremmin kotona papereiden kanssa.”

Kysymykseen ”miten toteutat sen”, saatiin viideltätoista vastaukseksi toteuttaa aie yhdessä hallituksen kanssa.

”Yhteistyössä hallituksen jäsenten kanssa, yhteiset tavoitteet ja pelisäännöt. Jäsenistölle tunne että hallitus on samalla puolella.”

”Ensin hallituksen kanssa, keskustelut sitten jäsenkokoukseen ja kerhoihin.”

Viiden vastauksessa oli ajateltu omalla työskentelyllä ja itse tekemisellä olevan suurin vaikutus asioiden toteuttamiseen. Näissä vastauksissa osalla oli myös hallituksen kanssa yhdessä tekeminen mukana.

”Olen aktiivinen ja innokas toiminnassa.”

”Tekemällä työtä, olemalla aktiivinen.”

”Yhteistyössä hallituksen päätöksellä ja osan tarjoudun tekemään itse. Osaan tarvitaan ulkopuolista tukea.”

Kahdeksassa vastauksessa oli joitain menetelmiä mainittu keinona viedä asiaa eteenpäin.

”Ehdotan hallituksen kokouksessa em. ideoita toteutettavaksi. Ensin kirpputori, sitten ruusut ja risut ja toiminnan arviointi.”

”Hakea avustuksia SIU ym.”

”Jäsenkysely”

Kehittämiseen liittyvää menetelmää aikoi vastaajista kaksi käyttää.

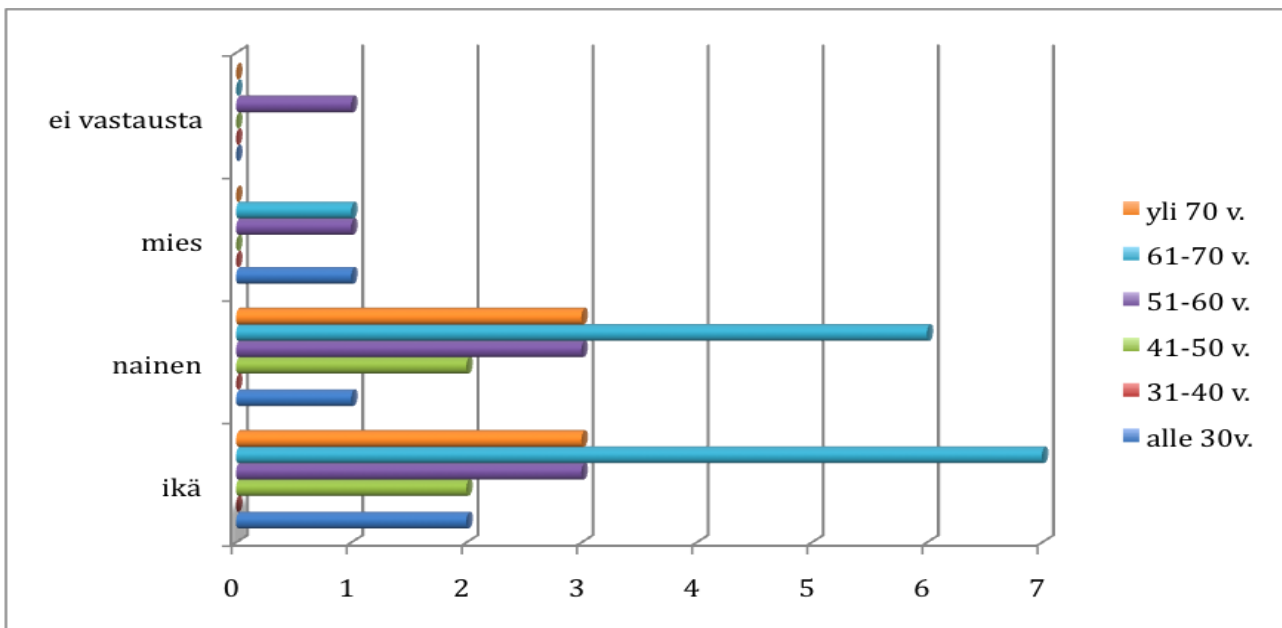
”Järjestää kehittämisiltapäivä.”

”Tehdään toimintaa arvioinnin/arviointien perusteella.”

Huomion arvoista on, että yhdistyksissä ei tehdä arviointia vain arvioinnin vuoksi vaan siitä lähdetään kehittämään eteenpäin toimintaa ja nimenomaan sitä toimintaa mihin arviointi antaa suuntaviivoja.

5.4 Tutkimuskyselyyn tulokset

Vastauksia tuli 2012 kurssin kyselyyn tuli 12/21 (55 %) ja kurssin 2013 kyselyyn 7/23 (30 %). Vastaus prosentti on koko joukosta 43 %.

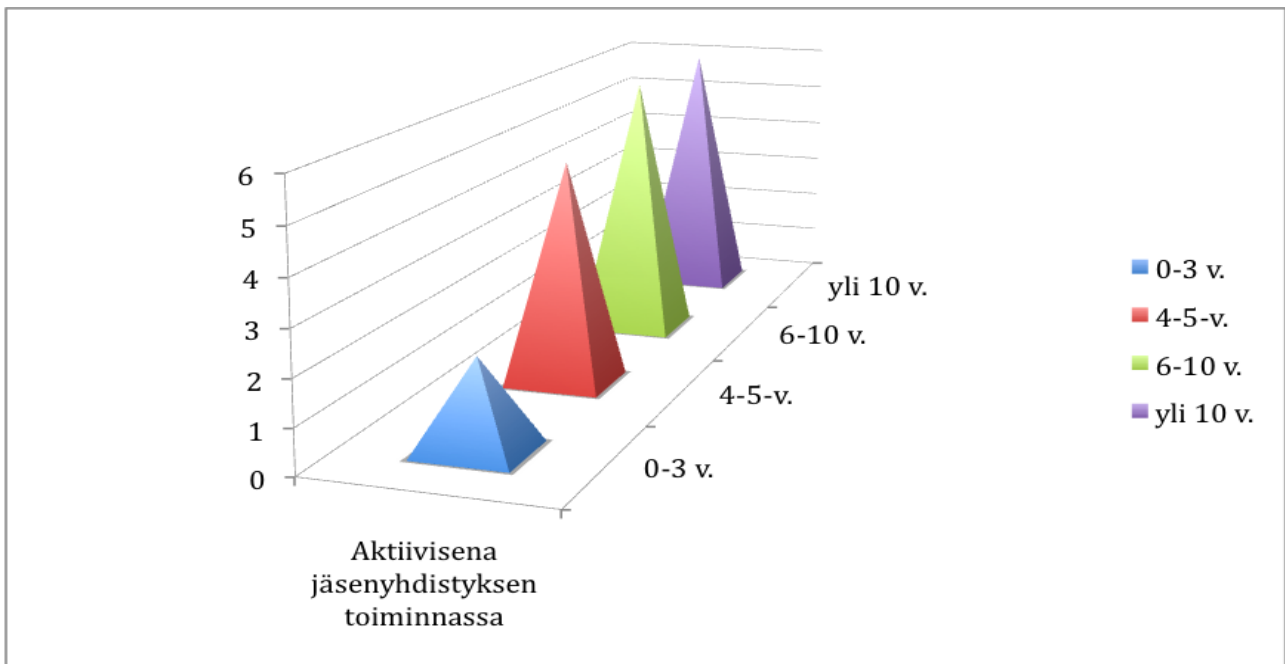

KUVIO 6. Vastaajien sukupuoli ja ikä jakauma (Alalaidassa vastaajien määrä lukuina.)

Vastaajien ikäjakauma oli seuraava, alle 30-vuotiaita kaksi, 31–40-vuotiaita ei yhtään, 41–50-vuotiaita kaksi, 51–60-vuotiaita viisi, 61–70-vuotiaita seitsemän ja yli 70-vuotiaita kolme. Vastaajista naisia oli 15, miehiä 3, yksi ei ilmoittanut sukupuoltaan. (ks. KUVIO 6.)

Huomion arvoista on, että vastaajista alle 40-vuotiaita oli kaksi kun taas yli 60-vuotiaita oli kymmenen, vastaajista yli puolet.

Aktiivista Invalidiliiton jäsenyhdistystoiminta kokemusta heillä oli 0-3-vuoteen kahdella, 4–5-vuoteen viidellä, 6–10-vuoteen kuudella ja yli 10 vuotta kuudella vastaajalla. (ks. Kuvio 7.)

KUVIO 7. Aktiivista Invalidiliiton jäsenyhdistystoimintaa vuosina (Vasemmassa reunassa vastaajien määrä lukuina)

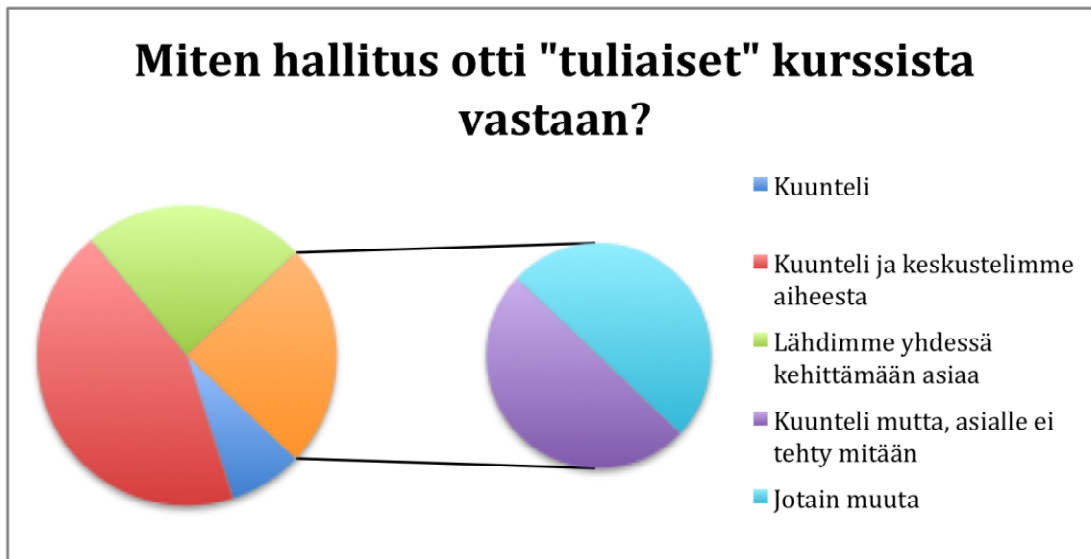
Invalidiliiton kursseille oli aikaisemmin osallistunut 14 kurssilaisista, kolme oli kurssilla ensimmäistä kertaa ja kaksi ei osannut sanoa, ovatko osallistuneet Invalidiliiton kursseille.

Kurssia arvioitiin suositeltavan pääsääntöisesti hallituksen jäsenille ja yhdistyksen luottamustoimissa työskenteleville. Seitsemän vastaajaa ajatteli kaikille yhdistyksen jäsenille olevan kurssista hyötyä.

5.4.1 Miten hallitus otti ”tulijaiset” kurssista vastaan?

Kysymykset olivat monivalinta muodossa. (Ks. KUVIO 8.) Pääsääntöisesti hallitus on kuunnellut ja keskustellut kurssin teemoista. Kuudessa vastauksessa kerrottiin, että oli lähdetty

yhdessä kehittämään aiheita eteenpäin. Kolmessa vastauksessa tuotiin esille, että yhdistyksessä on toteutettu arviointi yhdistyksen toiminnasta.

KUVIO 8. Miten hallitus otti "tulijaiset" kurssista vastaan?

Vastauksissa käy myös ilmi hallituksen muuttuneen aktiivisemmaksi ja yhteistyön sujuvan paremmin.

"Esittelin kurssilla esille olleet arviointimenetelmät. Teimme vuoden lopussa hallituksen kanssa yhdessä yhteisen arvioinnin toiminnastamme. Keskustelimme myös, miten saisimme yhdistyksen jäsenet arvioimaan yhdistyksen toimintaa. Asia jäi "hautumaan"."

"Hallituksen jäsenet innostuivat ottamaan aktiivisemmin kantaa."

Jotain muuta vastauksissa kerrottiin tehdyistä toimenpiteistä ja kommentteista kurssin "tulijaisia" hallitukseen viedessä. Yhdessä yhdistyksessä oli pidetty ideariihi teemalla miten tästä eteenpäin, toisessa yhdistyksessä hallitus oli tehnyt itsearviointin. Vastauksissa tuli ilmi myös hallitusten arvioita ja kritiikkiä arvioinnin ja kehittämisen tarpeesta.

"Meillä ei tunnu olevan aivan yhtä paljon kehittämistarvetta, kun ivalideilla, koska kehitämme toimintaamme jatkuvasti."

"Paskat aina näitä juttuja on ja tulee olemaan."

5.4.2 Mitä ”tuliaisia” kurssista vietiin jäsenyhdistykseen ja miten?

Aiemmassa kuviossa 8., nähdään miten kurssin tiedot, taidot ja aiheet, on jäänyt pääsääntöisesti kuuntelun ja keskustelun asteelle jäsenyhdistyksissä. Kurssin ”tuliaisten” aiheina ovat olleet, jäsenten tiedottaminen ja kuuleminen sekä uusien jäsenten hankinta ja olemassa olevien jäsenten aktiiviseksi saaminen.

”Kerroin hallituksen kokouksessa suullisesti kurssin sisällöstä ja annista, uusista ideoista ja vinkeistä, joita muilta sain.”

”Kerroin hallituksen kokouksessa kurssin annista. Siitä kuinka paljon helpompaa on hoitaa asioita kun on olemassa aikataulut ja asioista vastaavat henkilöt ja tapahtumien tavoitteet.”

”Samoja ongelmia yhdistyksissä, mistä saada uusia nuorempia jäseniä toimintaan mukaan. Kun niitä kuitenkin on yhdistysten jäsenenä.”

Varainhankintaan ja kerhotoimintaan oli myös saatu kurssilta virikkeitä.

”Kerroin liikunnan tärkeydestä ja ystävän auttamisesta. Esim. ulkoiluystäväksi voisi hakeutua ja noutaa yksinäisen kanssaan ulkoilemaan. Saimmekin aikaan sen että meillä on useita ”ulkoiluystäviä”, jotka hakevat kerran viikossa jonkun yksinäisen kanssaan ulos.”

Hallituksen työskentelyyn ja arviointiin saatiin kurssilta työvälineitä. Kolme vastaajaa kertoi, että jäsenyhdistyksessä oli tehty hallituksen työskentelyn arviointi kurssin jälkeen.

”Hallitustyöskentelyä ei ollut aiemmin yhdistyksessä arvioitu itsearviointina tai muutenkaan.”

Jäsenyhdistyksen arviointia oli tehty kolmessa yhdistyksessä kurssin jälkeen vastaajien mukaan. Yhdessä oli kehitetty jatkuvan palautteen annon mahdollisuus kehittämisen välineen. Yhdessä vastauksessa oli päädytty ulkopuolisen arvioijan käyttämiseen arvioinnin tekemisessä.

”Arviointi tekeillä, toiminta suunnitelma kysely lomake jäsenille jne...”

”Luomalla sivuille palautelomakkeen. En siis tyytynyt vain siihen, että siellä mainitaan yhdistyksen sähköpostiosoite, vaan koin perinteisen lomakkeen joissain tapauksissa helpommaksi tavaksi

jäsenten kertoa mielipiteensä. VOI MYÖS olla, että tulen teettämään omalla nuorisokerholle jonkinlaisen kyselyn.”

”Teimme aika suuren tutkimuksen jäsenistöstä. Kartoitimme mistä he saavat parhaiten (mieluummin) tietoa, kuinka tarpeellisen pidettiin yhdistyksen kesäkotia, ikärakennetta ja halukkuutta toimia yhdistyksessä aktiivitoimijana (mm. Hallituksessa).”

5.4.3 ”Tulijaisten” vaikutukset hallituksen ja yhdistyksen toimintaan

En osaa sanoa vastauksia oli 9, ei vastauksia 3 ja kyllä vastauksia 8. Kyllä vastauksessa kysyttiin lisäksi, miten hallituksen työskentely muuttui kurssin ”tulijaisten” vaikutuksesta. Vastauksissa ilmeni kurssin ”tuliaisista” olleen hyötyä keskustelun ja yhteistyön lisääntymiseen hallituksen työskentelyssä. (Ks. KUVIO 9.)

”Asioista on ainakin enemmän keskusteltu.”

”Yhteistyö sujuu paremmin.”

”Hallituksen jäsenet innostuivat ottamaan aktiivisemmin kantaa.”

KUVIO 9. Vaikuttiko kurssin ”tulijaiset” hallituksen työskentelyyn?

Kysymykseen ”Muuttuiko yhdistyksen toiminta?” en osaa sanoa vastauksia oli 12. En osaa sanoa vastausten määrä on suhteellisen suuri. Ei vastauksia oli 2 ja kyllä vastauksia 6. Kyllä vastauksessa kysyttiin lisäksi, miten yhdistyksen toiminta muuttui. (Ks. Kuvio 10.)

KUVIO 10. *Muuttuiko yhdistyksen toiminta?*

Yhdessä yhdistyksessä on rohkaistuttu miettimään yhdistyksen omaisuuden myyntiä ja yhdistyksen toiminnan tarkoitusta.

”Ehkä seuraamme tarkemmin tuloja ja menoja, ja olemme valmiimpia myös myyntiratkaisujen selvittelyihin. Yhdistyksen toiminnan tarkoitustakin on mietitty ihan uudella tavalla.”

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän opinnäytetyön kysely on tehty ”Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa!” vuoden 2012 ja 2013 kurssilaisille kevään 2013 aikana. Vuoden 2012 kurssilaisten vastausprosentti oli 55 %. Vuoden 2013 kurssilaisten vastausprosentti oli 30 %. 2013 kurssilaisten vastausten vähäisyys voi johtua siitä että, kurssin päättymisestä on lyhyt aika kyselyä tehdessä, jolloin ei ole vielä tiedossa kurssin vaikutuksia yhdistyksen toimintaan. Vaikka vas-

tausprosentti on alhainen 2013 kurssilaisten osalta, niin aineistoa on kerätty usealla eri menetelmällä, jolla on pyritty aineiston laadun ja varmentamiseen sekä kattavuuteen. (Vilka 2005, 126–127.) Uusinta-kysely 2013 kurssilaisille touko-kesäkuussa tai syksyllä, toiminta kauden alettua, saattaisi tuoda mieliin kurssin teemat ja annin sekä muistuttaisi kurssin teemojen tärkeydestä. Jos kurssin alussa kerrottaisiin, että kurssia arvioidaan jälkikäteisarviointilla puolen vuoden päästä, saattaisi tämä motivoida viemään asioita hallitukseen ja yhdistyksessä käyttöön. Jatkossa kannattaa Webropol-kysely lukita niin, että vastaamaan pääsee vain yhden kerran, vuoden 2013 vastauksia oli 24 kpl vaikka kurssilaisia oli 23.

Vastaajien ikä- ja sukupuoli jakauma perusteella päästään samoihin johtopäätöksiin kuin järjestöbarometrissä 2012. Siinä todetaan, että kaikista sosiaali- ja terveysjärjestöjen vapaaehtoisista kaksi kolmasosaa on naisia ja naisten vapaaehtoistoimintaan käyttämä aika on miesten käyttämää aikaa suurempi. Merkille pantavaa on, että yksinasuvat, ikääntyneet, eläkeläiset sekä henkilöt, joilla sairaus tai vamma, osallistuvat hieman muita yleisemmin vapaaehtoistoimintaan. Kurssille osallistuneiden huoli yhdistys aktiivien ikääntymisestä ja nuorten mukaan saamisesta yhdistystoimintaan vaikuttaisi todelliselta. Järjestöbarometrissä 2012 todetaan yhdistysten määrän ja toiminnan laajuuden kehityksen olevan positiivista. Osassa yhdistyksistä on haasteellista saada aktivoitua omaa jäsenistöä sekä hankkia uusia jäseniä ja vapaaehtoisia. Invalidiyhdistyksillä on kuitenkin keskimääräisesti toiseksi eniten jäseniä potilasyhdistysten jälkeen. (Peltosalmi, Hakkarainen, Särkelä & Eronen 2013, 138.)

Vastaukset liittyen kurssilaisten ikään ja yhdistysaktiivisuuteen tukevat sitä tosiasiaa, että yleisesti suomalaisissa sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnassa ovat mukana vanhimmat ikäryhmät ja mukana olevien sitoutuminen on pitkäaikaista. Motiivi osallistua on henkilökohtainen ja osallistumisella on suuri merkitys oman elämän ja hyvinvoinnin kannalta. Suomalainen väestö on ikääntymässä muita Euroopan maita nopeammin, joten tulee muistaa että ikäihmiset ovat voimavara ja tilalle ei riitä nuoria samassa suhteessa. (Peltosalmi, Hakkarainen, Särkelä & Eronen 2013, 11–13.)

Kurssilaisten vastauksissa esille tullut huoli, aktiivisten jäsenten mukaan saamisesta on yhteinen muiden yhdistysten kanssa. Yhdistystoiminnan haasteena on sen tosiasian hyväksyminen, että nykyisin yhdistystoiminnassa toimitaan “uudesta yhteisöllisyydessä” jossa toteutuu yksilöllisyys sekä yhteisöllisyys. Kaivataan samaan aikaan läheisyyttä ja etäisyyttä, suomalaiset arvostaa sitä, että voi olla toiminnassa omilla ehdoillaan ja juuri niin paljon kuin

jaksaa, ehtii ja haluaa. Aktiivisuus on muuttanut muotoaan vähemmän sitoutuneeseen muotoon ja tämän takia puhutaan kertakäyttökulttuurista, joka mielestäni kuvaa myös toimintaan osallistumista. Kaikki eivät halua sitoutua yhdistyksen toimintaan perinteisillä tavoilla, maksamalla säännöllistä jäsenmaksua tai osallistumalla aktiivisesti toimintaan. Erilaiset jäsenyyden muodot tulisi olla sallittuja ja hyväksytyjä. Saatetaan osallistutaan kerran johonkin yhdistyksen tapahtumaan ja tämän jälkeen ei välttämättä olla millään tavalla tekemisissä uudestaan. (Harju 2003, 41; Jurvaansuu 2002, 139–140.)

Vertaiset eli tässä tapauksessa, kursseille osallistuvien invalidien jäsenjärjestöjen jäsenet, kehittävät toimintaa yhdessä vertaisten kesken, vertailemalla yhdistystensä toimintaa ja keksimällä uusia ratkaisuja tai soveltamalla toisten kokemaa tai kokeilemaa. Järjestötoiminnassa vertaistoimintaa tapahtuu koko ajan ja hyvä ilmapiiri kannustaa oppimiseen. Tästä syystä tulkitsisin termit, ”innostavasta ilmapiiristä”, ”innostuneet ja hyvät kouluttajat”, ”porukka erittäin innostunut ja mukava”, ”innostava porukka”, ”innostunut porukka antoi potkua henkilökohtaiseen toimintaan”, liittyvän suoraan vertaistukeen. (Fields 2012a, 29–40.) Vertaistuen merkitys, yhtenä kurssin antina, nousi kurssilaisten vastauksissa esille, toivottiin vapaata yhdessä olemista lisää kurssin aikana ja kaikkien kurssilaisten majoittumisen mahdollistamista kurssipaikalla kotipaikkakunnasta riippumatta. Vertaisten tarinoita olisi hyvä olla molemmissa kursseissa, nämä nähtiin kurssilaisten palautteissa tärkeiksi ja mieleen jääviksi. Vertaisten tarinoita kannatta hyödyntää myös jatkossa näillä vastaavanlaisilla kursseilla. Kerrotuista kokemuksista ja tarinoista syntyy vertaistuen perusta. Kososen (2010, 2.) pro-gradu tutkielmassa Invalidiliiton vertaistukeen perustuvasta toiminnasta, hän toteaa vertaistuen olevan Invalidiliiton monen eri toiminnan ja erityisesti yhdistystoiminnan kivijalka.

En osaa sanoa, vastausten määrä on mielestäni yllättävän suuri, kysyttäessä muuttuiko hallituksen tai yhdistyksen toiminta kurssin ”tulijaisten” seurauksena. Kyseessä on kurssi, jossa on käyty läpi yhdistystoiminnan arviointia ja kehittämistä sekä annettu siihen välineitä. Vaikuttaisi siltä, että kurssin taidot arvioinnista eivät ole menneet käytäntöön. Tässä kohtaa olisi voitu saada vastauksia ja varmistus tähän asiaan kysymyksillä; Mitä tietoa, taitoa tai aihetta et vienyt käytännön työhön yhdistykseen tai hallitukseen kurssilta? Miksi tämä tieto, taito tai aihe ei mennyt käytäntöön?

Toisaalta kyseessä voi olla motivaatioon liittyvästä ilmiöstä, jossa innostus syttyy helposti, mutta sitä on vaikea pitää yllä. Kurssilla on saatu innostus arviointiin ja kehittämiseen, mutta innostuksen ylläpitäminen ei ole helppoa. Motivaation ylläpitäminen yhdistystoiminnassa tarvitsee kouluttautumisen lisäksi vankkaa johtamista, palkitsemista ja yhdessä toimimisesta syntyvää iloa. Kun palaa kurssilta omaan yhdistyksen pariin, niin innostus saattaa lopah-
taa, koska ei saada muita jäseniä mukaan innostukseen, kehittämisen halulta ”ammutaan siivet” jo ennen lentoon pääsyä tai asian kanssa jää yksin, jolloin tekemisen määrä on yhdelle jäsenelle liian suuri. Silloin on suuri kiusaus jättää uudet asiat sikseen ja jäädä vanhaan, tuttuun ja turvalliseen, jopa huonosti toimivaan yhdistystoimintaan. (Harju 2003, 41–42; Kumlander 2012.)

Robson (2001, 88.) on sitä mieltä, että yksittäinen mittaustulos ei itsessään anna viitteitä siitä, että muutosta olisi tapahtunut parempaan. Ennen kurssia tehty mittaus antaisi selkeämpää materiaalia siihen, minkä perusteella muutosta voitaisiin mitata. Kurssin ennakoitava oli toisaalta Robsonin kirjassa esitellyn ennako-mittauksen tyyppinen mittaus, mutta tarkempien kysymysten muodossa siitä olisi saatu sellainen, jolla voitaisiin mitata ja kuvata kurssin vaikuttavuutta paremmin. Ehdottaisin Invalidiliitolle kyselylomakkeen muodostamista ja kyselyn tekemistä ennen kurssia, osana kurssin vaikuttavuusarviota.

Kurssimateriaali olisi hyvä saada sähköiseen muotoon. Invalidiliitolla on Yhdistysnetti, joka on tarkoitettu jäsenten käyttöön ja sinne pääsee vain kirjautumalla henkilökohtaisilla tunnuksilla. Yhdistysnettiin voisi tallentaa kurssien koulutusmateriaalit. Materiaalit kannattaisi jakaa teemoittain alakansioihin, esim. luentomateriaali, arvioinnin välineet, kehittämisen välineet. Tämä ei poistaisi paikanpäällä jaettavan monistemateriaalin tarvetta, mutta Yhdistysnetissä materiaalia voisi pitää ajantasaisena. Osa yhdistysaktiiveista käyttää jo sähköisiä palveluita luontevasti ja muita tämä voisi aktivoida Yhdistysnetin ja sähköisten palveluiden käyttämiseen. Tuki sähköiseen asiointiin voisi olla helpottamassa välineiden käyttöön ottoa, esimerkiksi chattimuodossa. Suomen sosiaali ja terveys ry:n (Soste 2013.) sekä Järjestötietopalvelujen sivuilla (Jelli järjestötietopalvelu 2013.) on koottu arviointi- ja kehittämistyökaluja sekä arviointi aineiston keruumenetelmiä. Sieltä löytyy sähköisessä muodossa kurssilla, ”Työkalupakkiin täydennystä” osiossa, läpi käyty onnistumiskartoitus, yhdistystoiminnan pika-arviointi, SWOT-analyysi, Suunta työkalu sekä paikallisyhdistyksen hallituksen itsearviointilomake.

Jos kurssi olisi kaksiosainen, voisi kurssia jakaa arvioinnin ja kehittämisen teemoihin. Tällöin myös kurssilta saadun tiedon ja taidon vieminen jäsenyhdistykseen ja asioiden työstäminen olisi ohjattua ja organisoitua välitehtävien ja seurannan muodossa. Välitehtäväksi kurssien välille voitaisiin antaa hallituksen muiden jäsenten kouluttaminen samoista teemoista sekä yhdistyksen jäsenille kyselyn ja toiminnan arvioinnin tekeminen. Kurssilaiset esittävät idean siitä että, Invalidiliitossa tehtäisiin jäsenkysely pohja, joka olisi kaikkien yhdistysten käytettävissä. Kysymykset olisi valmiiksi mietitty ja niitä olisi helppo koostaa sekä vertailla, myös eri yhdistysten kesken. Kyselypohja voisi olla Invalidiliiton yhdistysnetissä työkalupakki kansiossa kaikkien käytettävissä.

Robson (2001,189.) viittaa kirjansa loppusanoissa Lee Cronbachiliin:

”Kukaan ei opi suunnittelemaan ja tekemän arviointia kirjaa lukemalla. Arvioinnin oppii ainoastaan tekemällä ja tekemällä, yrittämällä ja yrittämällä, osan aikaa olosuhteissa, joissa kokeneempi tekijä voi kommentoida suunnitelmia ja tehdä ehdotuksia, jotka perustuvat jo saatuun aineistoon.”

Arvioinnin oppii käytännössä tekemällä arviointia, lisäksi kokeneempien arvioijien tuki ja ohjaus lisää onnistumisen mahdollisuutta. Invalidiliiton kouluttajat voisivat antaa tuen tähän kurssien välitehtävää työstäessä. Jatkokurssilla voitaisiin perehtyä arvioinnin kautta kehittämiseen. Osallistujilla olisi konkreettista materiaalia oman yhdistyksen tarpeista ja kehittämisen kohteista. (Robson 2001, 188.)

Ennakkokyselyn muodossa oleva ennakkomittaus, välitehtävät, valmis arviointikysely ja jatkokurssi voisivat saada tästä kurssista sen tyyppisen, mitä kouluttajat toivovat. Sellaisen kurssi kokonaisuuden, jossa tieto ja taito menevät käyttöön ja käytäntöön, sekä jäsenyhdistykselle välittyy tunne, että heistä ja heidän yhdistyksen kehittämisestä ollaan aidosti kiinnostuneita ja he saavat siihen vaihe vaiheelta tukea.

6.1 Suositukset

Keskusteltaessa vuoden 2013 kurssilaisten kanssa kurssin arvioinnista, kurssilaiset esittivät toiveen kurssin jälkikäteisarviointista puolen vuoden päästä kyselyn muodossa. Toiveen

taustalla oli ajatus siitä että, silloin tietäisi Invalidiliiton olevan kiinnostunut kurssin käytäntöön soveltamisesta. Mikä meni käytäntöön ja miksi? Tieto arvioinnin tekemisestä auttaisi siinä, että asioita ryhtyisi viemään eteenpäin reippaalla tahdilla yhdistyksessä. Tämä on mielestäni kehittämisen arvoinen asia ja voisi saada kurssin tiedon ja siellä saatujen taitojen yhdistykseen viemiselle uutta pontta. Tässä voisi käyttää pohjana opinnäytetyötäni varten tehtyä Webropol-kyselyä.

Kehittämisehdotuksissa toivottiin samalle ryhmälle jatkokurssin tai seurantakurssin järjestäminen. Itselleni tämä ajatus tuli myös jo Edenin kurssin aikana, koska kurssin aikataulu oli tiivis, kurssilla tuli paljon uutta ja haasteellista asiaa sekä materiaalia sisäistettäväksi kahdessa päivässä.

Kurssilaisten koulutustoiveissa tuli esiin tarve yhdistysten ja hallituksen työskentelyn perusteista, jäsenhankinnasta, hallitusvastuusta ja hallituksen tehtävistä sekä yhdistyksen johtamisesta. Järjestöbarometrin 2012 arvioinnissa ilmeni, että paikallisyhdistyksistä 52–56 % piti valtakunnalliselta kattojärjestöltään saamaa koulutus ja kurssi tukea merkittävänä. 47 % jäsenyhdistyksistä ja 55–56 % vammaisyhdistyksistä, kaipaa lisää tukea valtakunnalliselta kattojärjestöltään, erityisesti koulutukseen. (Peltosalmi, Hakkarainen, Särkelä & Eronen 2013, 73.)

Invalidiliitolla on tilauskursseja jäsenyhdistyksille teemoilla yhdistyksen hyvä hallinto, yhdistyksen hyvä henki, hyvät kokouskäytännöt, YK:n vammaissopimus tutuksi ja arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa. Näistä kursseista osa vastaa kurssilaisten toiveisiin ja Invalidiliiton kouluttajat ovat valmiita kurssittamaan jäsenyhdistyksiä heidän kotipaikkakunnilla. Tällöin pystytään kurssittamaan samalla kertaa aina koko hallitus ja yhdistysaktiivisten joukko. Tällöin tieto tulee kaikille samaan aikaan ja neutraalista suunnasta ja voisi saada tätä kautta yhteisen alun arvioinnin ja kehittämisen työstämiseen jäsenyhdistyksessä. (Invalidiliiton järjestökoulutus 2013 esite)

Vuosien 2012 ja 2013 kursseille osallistui 27 eri jäsenyhdistyksestä kurssilaisia. Mikäli kaikki haluaisivat kurssin omalle jäsenyhdistykselleen, veisi se ajallisesti kauan saada kaikki kurssitettua. Samasta yhdistyksestä muutaman yhdistysaktiivin kurssittaminen ja lisäksi selkeiden kurssin välitehtävien kautta, tieto ja taito menisivät hajautetusti kaikille 27 jäsenyhdistykselle ja hallitukselle. Samasta yhdistyksestä muutama kurssilainen samalla

kurssilla, tukee tietojen ja taitojen yhdistykseen viemistä, samalla tulee huomioiduksi yhteisöllisyys ja yhteisvastuullisuus tietojen ja taitojen käytäntöön viemisestä, vastuu ja osaaminen eivät jää yhden ihmisen varaan.

”Arvioidaan ja kehitetään yhdistyksen toimintaa!”-kurssi, on sen tyyppinen, josta oppimisympäristöksi voitaisiin kokeilla myös verkkosovelluksena. Invalidiliitolla on verkkokurssija kaikille kiinnostuneille, teemoista vammaispalvelut tutuksi, julkista esteettömyyttä ja YK:n vammaissopimus, joten verkko-opetus on Invalidiliitolle tuttua ja siihen on olemassa oppimismalusta. Verkko kurssit ovat myös nykypäivää, elinikäisen oppimisen käsite ja itseohjautuva oppiminen eivät välttämättä tarkoita koulu tai kurssimuotoisia organisoituja tilaisuuksia, vaan oppimisympäristönä voi toimia verkko ja sosiaalinen media. Kataisen hallitus ohjelma puhuu digitaalisen syrjäytymisen ehkäisystä, jolloin kaikille suomalaisille taataan verkkopalvelu osaaminen ja elinikäinen oppiminen. (Invalidiliiton järjestökoulutus 2013 esite ja Kinnunen & Tervo 2012, 297–298; Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelma 22.6.2011, 31–37 ja 50.)

Verkkopedagogisten mallien jaotteluista tutkiva oppiminen, projektioppiminen, yhteistoiminnallinen oppiminen, kokemuksellinen oppiminen sekä case-pohjainen oppiminen soveltuisivat malliksi kurssin teema huomioon ottaen. Erityisesti tutkivan oppimisen malli, jossa huomioidaan yksilölliset lähtökohdat, tiedot ja taidot, jossa työskentely etenee asteittain syveneviin teemoihin, omien kysymysten, selitysten ja hankitun tiedon vuoropuheluna. Tällöin omaan tahtiin, oman osaamisen ja aikataulun mukaan eteneminen on mahdollista. Huomioon arvoista on myös se, että opiskelu ja työskentely ovat yhteisöllistä ja vertaistentuki ja vertaisten tarinat pääsevät mukaan jaetun asiantuntijuuden kautta. Hyödyntämällä näitä kahta, vertaistukea ja yhteisöllisyyttä, ryhmä saa sellaisia oppimisenkokemuksia ja saavuttaa sellaisia oppimisentuloksia joihin yksin ei pystyisi. Verkko tarjoaa myös vuorovaikutteisen oppimisen mahdollisuuden, opettajan rooli on muuttunut vertaisoppijaksi ja oppimisen ohjaajaksi perinteisen asiantuntija roolin sijaan. Verkko-oppiminen vaatii kuitenkin ajankäytön suunnittelua, itseohjautuvuutta ja itsenäistä tiedon hankintaa ja ryhmätöiden osalta aikatauluista kiinni pitämistä. Verkko-oppiminen ei välttämättä sovellu kaikille, mutta olisi vaihtoehto ja voisi saada nuoremman polven kiinnostumaan tästä kurssista. (Kinnunen & Tervo 2012, 298–302; Plathan 2013, 45–49.) Tutkijan näkökulmasta voisin esittää kysymyksen, että ”Onko mietitty riittävästi verkkokurssien esteettömyyttä? Eikö verkkokurssi ole esteetön vaihtoehto?”

Sosiaalinen media on tullut jäädäkseen. Sosiaalisessa mediassa toimiminen vaatii jatkuvaa päivittämistä ja kartalla oloa. SOME maailma on nopea ja Y-sukupolvi on siihen tottunut, että asiat tapahtuvat, tässä ja nyt, vastaukset tulee saada nopeasti, vaikutetaan asioihin saman tien, netti adressit ja pop-up tapahtumat ovat tätä päivää ja niissä pitää olla mukana jos haluaa olla ns. ajan hermolla. Nopeasti muuttuvassa yhteiskunnassa tarvitaan uusien tietojen, taitojen ja aiheiden oppimiselle uusia oppimisen paikkoja ja väyliä. Sosiaalisen median hallitsemiseen tarvitaan koulutusta ja osaamista. Sosiaalisessa mediassa oppiminen on vuorovaikutteista, yhteisen ja muuttuvan tiedon ja kokemuksen oppimista puolin ja toisin, yhteistoiminnallista ja vuorovaikutteista. Asiantuntijuus on jaettava ja siellä tuotetaan yhdessä sisältöjä ja ratkaistaan ongelmia. (Kinnunen & Tervo 2012, 293–294 ja 302–305.)

Oppiminen on aina vuorovaikutteista. Puhutaankin ehkä enemmän mentorointi tyypisestä oppimisesta. Mentorointi on perinteisesti ollut kahdenvälistä ohjausta, jossa kokeneempi ohjaa tai opastaa kokemattomampaa, niin sanottu oppipoika kisälli malli. Vertaismentoroinnin käsite voisi olla näiden kurssien kannalta parempi käsite. Siinä on lähtökohtana ryhmässä jaettava kokemus, jäsenten välinen yhdenvertaisuus, aikaisemman kokemuksien, tietojen ja taitojen tuominen muiden tietoon ja käyttöön ja sitä kautta yhteisen tiedon rakentamisena. Sekä myös ryhmän ohjaajan/ohjaajien oman persoonan ja osaamisen esiin tuominen. (Heikkinen, Tynjälä & Jokinen 2012, 45–77.) Vertaistuki on myös sosiaalisessa mediassa tehokasta ja siellä voidaan jakaa monipuolisesti osaamista ja voimavaroja. (Kinnunen & Tervo 2012, 293–294 ja 302–305.) Näitä eri opetus tai oppimisen tapoja, ryhmätyöskentely kasvokkain ja verkossa, vertaisvuorovaikutus- ja arviointi, mentorointi, verkkoluennot ja yhteisöllinen tiedon tuottaminen, yhdistelemällä voidaan puhua myös sulautuvasta oppimisesta. (Joutsenvirta & Kukkonen 2009, 5.)

Suomalaiset ovat myös tottuneet nykyisen hyvinvointivaltion opettamana saamaan palvelut valmiina ja tätä kautta yhdistyksistä on tullut palvelun tuottajia. Jäsenet ottavat vain sen palvelun minkä he tarvitsevat sillä hetkellä ja odottavat sen olevan valmis paketti, mutta ovat toisaalta myös valmiita maksamaan siitä, voidaan käyttää termiä yksilöllinen yhteisöllisyys. Yhdistysaktiivien voi olla vaikeaa toimia sen tosi asian kanssa, että haetaan palveluita ja ei haluta osallistua yhteisöllisesti tai yhteistoiminnallisesti sen enempää yhdistyksen

toimintaan. Toisaalta tässä on myös yhdistyksille mahdollisuus hinnoitella palveluja ja tuotteita sekä tätä kautta palkata henkilökuntaa toteuttamaan näitä palveluita. Tällöin jäsenyhdistysten työt ja tehtävät eivät jää vain vapaaehtoisten toimijoiden tehtäviksi. On myös tärkeä muistaa, että uudet jäsenet tai osallistujat pitää saada tuntemaan itsensä tervetulleeksi, tällöin he tulevat uudestaan ja voivat saada kipinän siirtyä askeleen lähemmäksi aktiivista jäsenyyttä ja saavat kokemuksen yhteisöllisyydestä. (Harju 2003, 83–88 ja 96–97; Jurvaansuu 2002, 138–139; Peltosalmi, Hakkarainen, Särkelä & Eronen 2013, 15–19; Fields 2012b, 59–66.)

Osallistuminen on yksi yhdistystoiminnan muotoja, pitää muistaa samalla osallistumisen toinen puoli, valtaistaminen, jokaisella on oikeus omiin valintoihinsa. Osallistumista pidettiin ennen Suomessa kansalaishyveenä. Nykyisin osallistuminen on muuttanut muotoaan siten, että se ei ole aktiivista vaikuttamista, vaan se on vapaamuotoista mukanaoloa muiden rakentamisissa tilanteissa tai arkipäivän valintojen kautta tapahtuvaa kannanottoa ja vaikuttamista. Sitoutumista ja vastuunottamista vältellään, sukkuloidaan yhdistyksestä tai konkreettisesta toiminnasta toiseen. Osallisuus on osallistumista vaativampi muoto, siinä otetaan vastuuta ja sitoudutaan toimintaan pitkäksi aikaa, puhutaan järjestökiinnittymisestä. (Harju 2003, 96–98; Peltosalmi, Hakkarainen, Särkelä & Eronen 2013, 18–19, 136.) Invalidiliiton kehittämiskohteena on tuottaa erilaisia osallistumisen, osallistamisen ja valtaistamisen välineitä jäsenyhdistystoimintaan. (Invalidiliitto 2013. Painopistealueet.)

Järjestöjen ja yhdistysten roolia kansalaistaitojen ja kansalaistoiminnan pohjakouluna sekä yhdistyksiä kouluttajina on pohdittu järjestöbarometrissä 2012. Barometrissä todettiin että ”osallistamalla opitaan osallistumaan” ja nähtiin järjestökiinnittymisen olevan tärkeä tekijä nuorten osallisuuden kannalta, nuoria kiinnostaa konkreettinen toiminta enemmän kuin yhdistyksen hallinto. Invalidiliitto voisi markkinoida ja myydä yhdistystoiminnan perusteet ja yhdistyksen arvioinnin ja kehittämisen, kursseja muillekin kuin omille jäsenyhdistyksille, tarvetta ja kysyntää olisi. (Peltosalmi, Hakkarainen, Särkelä & Eronen 2013, 18.)

Suomalainen kansalaistoiminta on murroksessa, ei hiipumassa vaan rakentumassa uudelleen. Se pistää järjestöt miettimään omia painopisteitä, erikoistumisia, erottautumista muista ja yhdistymistä paikallistasolla toisiin yhdistyksiin. ”Arvioidaan ja kehitetään yhdessä yhdistystoimintaa!”-kurssit ovat ajankohtaisia, mutta kaipaavat uudistumista ja uutta suun-

taa, pysyäkseen kiinnostavina ja nuoriin ja uusiin aktiiveihin vetoavina. (Kinnunen & Tervo 2012, 293–294 ja 302–305; Peltosalmi, Hakkarainen, Särkelä & Eronen 2013, 138 ja 168.)

Invalidiliitto on koko olemassa olonsa aikana muuttunut yhteiskunnallisten tarpeiden ja kysynnän mukaan, ollen samalla koko ajan mukana vaikuttamassa ja esiin nostamassa vammaisten oikeuksia. Invalidiliiton säännöissä todetaan liiton tarkoituksen olevan edistää yhteiskunnan muuttumista siten että myös fyysisesti vammaisten itsenäinen elämä mahdollistuu. Sosiaalinen media, verkko opetus ja sähköinen asiointi ovat tasa-arvoistava ja itsenäisen elämän mahdollistaja fyysisesti vammaisten kohdalla. Invalidiliiton katto-organisaationa tulisi järjestää itselleen, työntekijöilleen ja jäsenilleen koulutusta, asiantuntevaa henkilökuntaa ja aikaa tätä varten. Tällä voitaisiin saada nuoria jäseniä mukaan aitoon kansalaisaktiivisuuteen ja yhdistystoimintaan, ei kylläkään samanmuotoiseen, mihin vanhastaan kansalaistoiminnassa on totuttu, mutta taas muuttuen ja mukautuen. (Kinnunen & Tervo 2012, 293–294 ja 302–305.)

Invalidiliiton www.esteeton.fi sivustolla todetaan esteettömyyden olevan laaja kokonaisuus, joka tarkoittaa kaikkien kansalaisten sujuvaa osallistumista työntekoon, harrastuksiin, kulttuuriin ja opiskeluun. Vaikka pääpaino onkin rakennetun ympäristön esteettömyydessä, se merkitsee myös palvelujen saatavuutta, välineiden käytettävyyttä, tiedon ymmärrettävyyttä ja mahdollisuutta osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon. Tästä syystä jatkaisin, Invalidiliiton arvojen mukaisesti, rohkeasti kurssien kehittämistä esteettömään suuntaan materiaalin, oppimisen tapojen ja oppimisvälineiden avulla. (Esteetön 2013. Tieto-osio.) Tällöin myös puhe-, kuulo- ja näkövammaiset, joita Invalidiliiton jäsenissä on, ovat tasa-arvoisemmassa asemassa suhteessa muihin.

6.2 Oma-arvio

Aineiston keruu tutkimusta varten onnistui riittävästi, vaikka 2013 kurssin vastausprosentti jäi 30 %. 2013 kurssin aikana kerätty havainnointi materiaali ja kaksi kyselyä täydensivät aineistoa ja tekivät siitä riittävän kattavan ja toisaalta monipuolistivat materiaalia. Analyysi alkoi jo aineiston keräämisvaiheessa, kurssilla ollessani huomasin pohtivansa asioita ja kyselyitä kerätessä huomioi väistämättä ihmisten ilmeitä ja ruumiin kieltä. Ilman

havainnointi kokemusta ja materiaalia tutkimuksen tavoitteet, tulokset ja ym. olisivat jääneet minulle itselleni sekä lukijalle liian suppeaksi ja etäiseksi. 2013 kurssilla mukana oleminen selkeytti minulle itselleni kurssin rakennetta, tarkoitusta, kurssilaisten tavoitteita, toiveita ja yhdistystoiminnan haasteita.

Toivon tutkimusraportin olevan selkeä kokonaisuus, jossa lukija voi hahmottaa kurssin suunnittelu prosessin, ennakkotehtävän, kurssin kulun ja rakenteen sekä kurssin arvioinnin ja kurssilla saatujen tietojen, taitojen ja aiheiden ("tulijaisten") viemisen haasteet käytäntöön omaan jäsenyhdistykseen. Olen pyrkinyt tuomaan tutkimustulokset esille monipuolisesti sekä avaamaan raportissa kurssilaisten vastauksia kuvioilla ja suorilla lainauksilla sekä omien havaintojen ja tulkintojen kautta. Samalla kuitenkin huomioiden sen, että vastaaja/vastaaaja ei voi tunnistaa valmiista opinnäytetyöstä. Aineistoa on ollut mahdollista täydentää koko arviointiprosessin ajan ja olenkin palannut aineistoon pitkin kevättä opinnäytetyötä kirjoittaessani ja tarkastanut sekä tarkistellut vastauksia useampaan kertaan.

Olen pystynyt opinnäytetyössä yhdistämään teorian ja käytännön toisiinsa, olen saanut omille johtopäätöksille sekä kurssilaisten vastauksista vahvistusta, että Järjestöbarometristä ja muista lähteistä. Opinnäytetyön teoriatiedon valossa tämä tutkimus on yhteneväinen ja käytettävissä muidenkin invalidi- ja vammaisjärjestöjen jäsenyhdistysten arvioinnin, kehittämisen ja kurssitoiminnan kehittämiseen kohti esteettömyyttä, sulautuvaa ja elinikäistä oppimista muistaen vertaistuen ja vertaiskehittämisen merkityksen.

LÄHTEET

Alasuutari, Pertti 1989. Erinomaista rakas Watson. Helsinki: Hanki ja jää.

Fields, Marion 2012a. Havaintoja vertaisoppimisen organisoinnista. Teoksessa Fields, Marion & Plathan, Sanna (toim.). Tietoa, taitoja ja hyvää fiilistä. Vertaisoppimisen taustaa ja kokemuksia järjestötoiminnassa. OK-opintokeskus, 29–40.

Fields, Marion 2012b. Vertaisopintoryhmä ja yhdistys. Teoksessa Fields, Marion & Plathan, Sanna (toim.). Tietoa, taitoja ja hyvää fiilistä. Vertaisoppimisen taustaa ja kokemuksia järjestötoiminnassa. OK-opintokeskus, 59–66.

Esteetön 2013. Tieto-osio. Viitattu 6.5.2013.

<http://www.esteeton.fi/portal/fi/tieto-osio/esteettomyys/>

Harju, Aaro 2003. Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. Vantaa: Kansanvalistusseura.

Heikkinen, Hannu L.T., Tynjälä, Päivi & Jokinen, Hannu 2012. Vermen teoreettiset perusteet ja toimintaperiaatteet. Teoksessa Heikkinen, Hannu L.T., Jokinen, Hannu, Markkanen, Ilona & Tynjälä, Päivi (toim.) Osaaminen jakoon. Vertaisryhmämentorointi opetuslalla. Jyväskylä: PS-kustannus, 45–77.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Tammi.

Invalidiliiton esite

Invalidiliiton järjestökoulutus esite 2013

Invalidiliitto 2013. Historia. Viitattu 6.1.2013.

<http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/invalidiliitto/historiaa/>

Invalidiliitto 2013. Organisaatio. Viitattu 6.1.2013.

<http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/invalidiliitto/organisaatio/>

Invalidiliitto 2013. Säännöt. Viitattu 7.1.2013.

http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/invalidiliitto/invalidiliiton_saannot/

Invalidiliitto 2013. Painopistealueet. Viitattu 6.1.2013.

<http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/invalidiliitto/painopistealueet/>

Invalidiliitto yhdistysnetti 2013. Viitattu 26.3.2013

http://yhdistysnetti.invalidiliitto.fi/portal/yhdistystoiminta/yhdistystoiminnan_kehittamishanke_yke/

Jelli järjestötietopalvelu 2013. Viitattu 5.5.2013

<http://www.jelli.fi/valineita-jarjestotyohon/apua-ja-ohjeita-jarjestotoimintaan/arvioinnin-tyokaluja-ja-menetelmia/>

Joutsenvirta, Taina & Kukkonen, Arja 2009. Sulautuvaa opetusta monilla tavoilla ja menetelmillä. Valtiotieteellisen tiedekunnan verkko-opetuksen kehittämissyksikkö.

http://www.helsinki.fi/valtiotieteellinen/julkaisut/sulautuva_opetus.html

Jurvaansuu, Sari 2002. Paikallisyhdistysten menestystekijät. Tutkimus kansalaistoiminnan hyvistä käytännöistä. Kansalaistoiminta ja nuorisotyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Kaijanen, Sanna & Virtanen, Kati. (toim.) 2012. Laatu järjestöjen koulutukseen. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry. Helsinki 2012.

Kinnunen, Pekka & Tervo, Timo 2012. Sosiaalinen media järjestöllisenä oppimisympäristönä. Teoksessa Keskinen, Soile & Salo, Petri & Saloheimo, Leena (toim.). Vapaus ja vastuu. Vapaan sivistystyön kehittämisen edellytykset. Kansanvalistusseura, 293–317.

Kosonen, Kirsi 2010. "Voimia ja virtaa vertaistuesta" – Tutkimus Invalidiliiton vertaistukeen perustuvasta toiminnasta. Sosiaalitutkimuksen laitos. Tampereen yliopisto. Pro gradu -tutkielma.

Kumlander, Kimmo 2012. Järjestöt muutosprosesseissa luennot 29.11.2012 Nurmijärvi: Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3.4.1987/380. Viitattu 19.1.2013. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1987/19870380>

Matthies, Aila-Leena 2007. Toisenlainen kolmas sektori. Pohjoismaiden sosiaali- ja terveysjärjestöt tutkimuksen valossa. Viitattu 26.4.2013.

<http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/100551/071matthies.pdf?sequence=1>

Peltoniemi, Pentti 2013. Yhdessä omin voimin. Eino K. Kalervon elämä. Helsinki: Otava.

Peltosalmi, Juha, Hakkarainen, Tyyne, Särkelä, Riitta & Eronen, Anne 2013. Järjestöbarometri 2012. Helsinki: Soste Suomen sosiaali ja terveys ry.

Plathan, Sanna 2012. Vertaisoppiminen verkossa. Teoksessa Fields, Marion & Plathan, Sanna (toim.). Tietoa, taitoja ja hyvää fiilistä. Vertaisoppimisen taustaa ja kokemuksia järjestötoiminnassa. OK-opintokeskus, 45–49.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelma 22.6.2011. Valtionneuvoston kanslia. Viitattu 6.5.2013 <http://valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf/fi.pdf>

Robson, Colin 2001. Käytännön arvioinnin perusteet. Opas evaluaation tekijöille ja tilaajille. Helsinki: Tammi.

- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 2.5.2013
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_2_4.html
- Soste 2013. Arviointityökaluja. Viitattu 4.5.2013.
<http://www.soste.fi/kehitamme/arviointitoiminta/arviointitietoa/arviointityokaluja.html>
- Tynkkynen, Auli 2013. Kurssien suunnittelu ja arviointi. Email saija.pellikka@gmail.com
29.4.2013.
- Vehkalahti, Kimmo 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Tammi.
- Vehmas, Simo 2005. Vammaisuus. Johdatus historiaan, teoriaan ja etiikkaan. Tampere: Gaudeamus.
- Vilka, Hanna 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.
- Wikipedia 2013. Invalidi. Viitattu 19.1.2013.
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Invalidi>
- WHO 2013. Vammaisuus. Viitattu 29.1.2013
<http://www.who.int/topics/disabilities/en/>
- YK-liitto 2013. YK:n vammaissopimus. Viitattu 6.1.2013
<http://www.ykliitto.fi/files/YKn%20vammaissopimus%20uudistettu%20painos%202012.pdf>

KEHITETÄÄN YHDESSÄ YHDISTYSTOIMINTAA!

Aika ja paikka: 17.-18.3.2012 Hotel Scandic, Urheiluopistontie 400, Vierumäki
 Tavoite: uusia menetelmiä yhdistyksen arviointiin ja kehittämiseen
 Kohderyhmä: yhdistyksen hallituksen jäsenet
 Hinta: 50 €
 Ilmoittautuminen: 24.2. mennessä www.invalidiliitto.fi/jarjestokoulutus
 tai Tarja Lukjanov (09) 6131 91
 Lisätietoja: koulutussuunnittelija Auli Tynkkynen, puh. 0407788690

Etukäteistehtävä: Kuvaille lyhyesti mitä ja miten yhdistyksesi on kehittänyt/
 arvioinut yhdistyksen toimintaa. Lähetä kirjoituksesi 12.3. mennessä
auli.tynkkynen@invalidiliitto.fi tai postitse Invalidiliitto ry/
 Auli Tynkkynen, Mannerheimintie 107, 00280 Helsinki

Lauantai 17.3.2012

- 10.30 Saatavilla pientä purtavaa
- 11.00 **MIKSI ARVIOIDA JA KEHITTÄÄ?**
 - Etukäteistehtävän purku
- 12.30 Lounas
- 13.45 **ARVIOINNIN MENETELMIÄ JA TYÖKALUJA**
 - suunnittelija Marion Fields, OK-opintokeskus
- 15.15 Kahvitauko
- 15.45 **MITEN ME OLEMME SEN TEHNEET?**
 - järjestösuunnittelija Ismo Linnus, MS-liitto ry
 - YKellä eteenpäin - varapuheenjohtaja Riitta Jolanki,
 Helsingin Invalidien Yhdistys
 - puheenjohtaja Irma Huuskonen, Pieksämäen Invalidit
- 17.30 Päivän päätös
- 18.00 Iltaruokailu

Sunnuntai 18.3.2012

- 8.00 Aamiainen
- 09.00 Aamun avaus
- 09.15 **TURVAA OIKEA SUUNTA TOIMINNAN KEHITTÄMISESSÄ**
- Suunta -työvälineen kokeilu
- järjestötyön suunnittelija Mirva Kiiveri, Invalidiliitto ry
- 10.15 Tauko
- 10.30 **ARVIOINTITYÖKALUPAKKIIN TÄYDENNYSTÄ**
- koulutussuunnittelija Auli Tynkkynen, Invalidiliitto ry
- 12.00 Lounas
- 13.00 **MENETELMÄT KÄYTTÖÖN - ARVIOIDAAN KURSSI**
- 13.45 Päiväkahvi ja kotiinlähtö

HYVÄÄ KOTIMATKAA!

Seminaaria tukevat Raha-automaattiyhdistys (RAY) ja Työväen Sivistysliitto (TSL)

ARVIOIDAAN JA KEHITETÄÄN YHDISTYKSEN TOIMINTAA!

Aika ja paikka:	9.-10.2.2013, Rantasipi Eden, Nokia Paratiisikatu 2, Nokia puh. (03) 280 1111
Tavoite:	Opit menetelmiä ja keinoja, jotka auttavat arvioimaan ja kehittämään yhdistyksesi toimintaa, saat kehittämisideoita muilta osallistujilta
Kohderyhmä:	ensisijaisesti yhdistyksen hallituksen jäsenet
Hinta:	50 €
Ilmoittautuminen:	18.1. mennessä, www.invalidiliitto.fi/jarjestokoulutus tai Tarja Lukjanov puh. (09) 613191
Kouluttajat:	järjestötyön suunnittelija Mirva Kiiveri ja koulutussuunnittelija Auli Tynkkynen, Invalidiliitto ry
Lisätietoja:	Auli Tynkkynen, auli.tynkkynen@invalidiliitto.fi , puh. 040 7788 690

Lauantai 9.2.2013

10.30	Saatavilla pientä purtavaa
11.00	TERVETULOA - KURSSIN KOORDINAATIT MIKSI ARVIOIDA JA KEHITTÄÄ?
12.30	Lounas
13.45	ARVIOINTI OSANA KEHITTÄMISTÄ
15.15	Kahvitauko
15.45	MITEN ME OLEMME SEN TEHNEET? - vertaiskehittäjä Arja-Kaarina Kunttu, Eläkeliiton Porin yhdistys - projektikoordinaattori Tommi Huhtaniemi, HIY ry - puheenjohtaja Terttu Karppanen, Vammalan Invalidit ry
17.30	Päivän päätös
20.00	Iltaruokailu

Sunnuntai 10.2.2013

8.00	Aamiainen
09.00	Aamun avaus
09.15	VERTAISKEHITTÄMISEN PAJA
10.15	Tauko
10.30	...JATKUU
11.30	Lounas
12.45	TYÖKALUPAKKIIN TÄYDENNYSTÄ
13.45	MENETELMÄT KÄYTTÖÖN - ARVIOIDAAN KURSSI
14.30	Päiväkahvi ja kotiinlähtö

HYVÄÄ KOTIMATKAA!

Seminaaria tukevat Raha-automaattiyhdistys (RAY) ja Työväen Sivistysliitto (TSL)

Tervehdys Invalidiliitosta!

Osallistuit noin vuosi sitten liiton KEHITETÄÄN YHDESSÄ YHDISTYTOIMINTAA kurssille Vierumäellä. Kurssin tavoitteena oli saada uusia menetelmiä yhdistyksen toiminnan arviointiin ja kehittämiseen.

Myös liitto haluaa arvioida ja kehittää kurseja. Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelija Saija Pellikka tekee meille opinnäytetyötään, jossa hänen tehtävänä on selvittää, mitä kurssista on jäänyt yhdistyksissä elämään.

Toivomme, että vastaat kyselyyn ja saamme näin Sinulta arvokasta tietoa, miten jatkossa voimme kehittää kurseja palvelemaan vielä paremmin osallistujia ja jäsenyhdistyksiä.

Palautekyselyyn vastaaminen ei vie kauan aikaa.

Vastaathan 28.2.2013 mennessä. Vastauskuori ohessa.

Kiitoksia ajastasi ja vastauksistasi!

Talvisin terveisin

Auli Tynkkynen

koulutussuunnittelija

auli.tynkkynen@invalidiliitto.fi

puh. 040 77 88 690

Saija Pellikka

opiskelija, HUMAK

Kehitetään yhdessä yhdistystoimintaa kurssin arviointi

Toivomme että vastaat kyselyyn ja saamme näin Sinulta arvokasta tietoa, miten jatkossa voimme kehittää kurseja palvelemaan vielä paremmin osallistujia ja jäsenyhdistyksiä. Palautekyselyyn osallistuminen ei vie kauan. Vastaathan 28.2.2013 mennessä.

Taustatiedot

1. Ikäsi

- alle 30-vuotta
- 31-40-vuotta
- 41-50-vuotta
- 51-60-vuotta
- 61-70-vuotta
- yli 70-vuotta

2. Sukupuolesi

- nainen
- mies

3. Kuinka monta vuotta olet ollut aktiivisena Invalidiliiton jäsenyhdistyksen toiminnassa (hallituksessa tai muussa luottamustoimessa)?

- 0-3-vuotta
- 4-5-vuotta
- 6-10-vuotta
- yli 10-vuotta

4. Olitko aikaisemmin osallistunut Invalidiliiton kursseille?

- olin
- en ollut
- en osaa sanoa

Oppiminen ja kurssin hyödynnettävyys

5. Mitä "tuljaisia" (tietoja, taitoja tai aiheita) veit kurssista yhdistykseesi?

6. Miten teit sen?

7. Miksi aihe oli mielestäsi tärkeä?

8. Miten hallitus otti "tuljaiset" kurssista vastaan?

- kuunteli
 kuunteli ja keskustelimme aiheesta
 lähdimme yhdessä kehittämään asiaa
 ei halunnut kuulla aiheesta
 kuunteli, mutta asialle ei tehty mitään

jotain muuta,
mitä?

9. Vaikuttivatko kurssin "tuljaiset" hallituksen työskentelyyn jatkossa?

- kyllä,
miten?
 ei
 en osaa sanoa

10. Muuttuiko yhdistyksen toiminta ?

kyllä,

- miten
- ei
- en osaa sanoa

11. Kenelle suosittelisit kurssia?

- puheenjohtajille
- sihteereille
- hallituksen jäsenille
- yhdistyksen luottamustoimissa työskenteleville
- kaikille yhdistyksen jäsenille
- muille

12. Mitä muuta haluat sanoa kurssin annista yhdistyksellesi tai itsellesi?

13. Mistä aiheesta haluaisit saada lisää koulutusta?

Keskeytä

